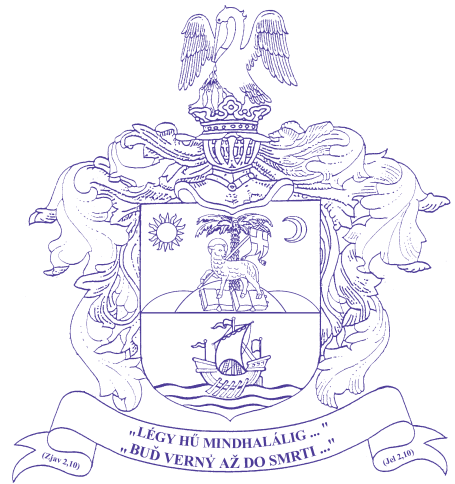

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

LXXVIII. évfolyam

1. szám

Komárom, 2007. január

Ára 10 korona

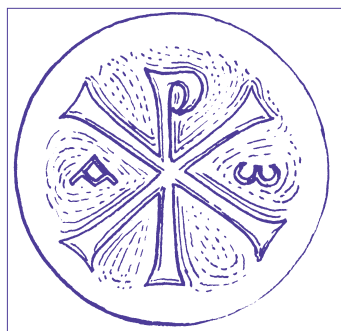
VAN-E IGAZ EMBER?

„...mert Isten a maga igazságát nyilatkoztatja ki benne hitből hitbe, ahogyan meg van írva: »Az igaz ember pedig hitből fog élni.« (Róma 1,17). Lehetne találgatni és bizonyára lennének olyanok, akik érdek vagy megegyezés szerint önmagukat, illetve egymást igaznak mondanák, de ettől mégsem lehet igaz senki. Kár tehát találgatni, licitálni, mert a Biblia tanúsága szerint: „Nincsen igaz ember egy sem... Mind elhajlottak, valamennyien megromlottak” (Róma 3,10.12). Van azonban megigazított, megigazult ember.

A kérdés az, miként lehetséges ez, illetve mit jelent a megigazultság. Isten kegyelme, segítő szeretete által lehet eljutni erre az állapotra. Alapja végképpen nem az emberi bizonygatás, hanem a teremtő és megváltó Isten szerető magatartása. Krisztusért, az ő megváltó áldozatáért az Isten többé nem tekint minket a kárhozát fiainak, hanem gyermekeinek, és akként is bánik velünk. Magatartása nem ítéletes, ellenkezőleg: megbocsátó és szeretetteljes.

További kérdésünk az, hogy Isten kiket fogad szeretetébe gyermekeiként. Azokat, akik bíznak benne, hittel tekintenek rá, akik el- és befogadták az ő küldötét, Jézus Krisztust, és ezáltal helyreállt, ismét igazzá lett a kapcsolatuk Vele. Akik teljességgel átadták, mintegy rábízta magukat az ő üdvözítő szeretetére, tehát akik feltétlen hittel bíznak benne, azok valóban ez által a hit által élnek. Ez az élet pedig már egészen más, kegyelemben megalapozott, kegyelemben „ágyazott” élet, félelem és rettegés nélküli élet. Isten oltalmazó szeretete veszi körül, ami a legnehezebb időkben és körülmények között is erőssé teszi őket. Képesekké teszi őket túlélni a legnagyobb kísértéseket is. De a túlélés alatt itt nem ügyeskedő, szerencsés magatartást kell értenünk, hanem hitre építő, aktív, produktív életfolytatást, amely áldásul szolgál és megerősítést jelent az embertársak számára is. Valójában csak hitből élve lehet gyógyulni egy-egy nagy veszteség okozta, szörnyű megrázkódtatásból, lelkiállapotból vagy elbukásokból, újabb sebesülés, sebejtés és hamisságok nélkül.

Az igaz ember ereje és reménysége a megigazulásból (szabaddá nyilvánítás, visszahelyezés az eredeti jogba), a megszentelődésből táplálkozik, ami a Szentlélek munkája. Élünk hit által és hitből abban a bizonyosságban, hogy „akik az Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál, azoknak, akiket elhatározása szerint elhívott. Mert akiket eleve kiválasztott, azokról eleve el is rendelte, hogy hasonlókká legyenek Fia képéhez, hogy ő legyen az elsőszülött sok testvér között. Akikről pedig ezt eleve elrendelte, azokat el is hívta, és akiket elhívott, azokat meg is igazította, akiket pedig megigazított, azokat meg is dicsőítette” (Róma 8,28–30).

Új évi körlevél

„Hatalom, dicsőség és királyi uralom adatott neki, hogy mindenféle nyelvű nép és nemzet őt tisztelje. Hatalma az örök hatalom, amely nem múlik el, és királyi uralma nem semmisül meg” (Dán 7,14).

Kedves Testvéreink, új évet köszöntő ünneplő szent Gyülekezet! „Kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyántól és a mi Urunk Jézus Krisztustól!” Isten szép ajándéka az élet s mindaz, mi körülvesz bennünket: a természet, a testvér, a megálmódott jövő valóra váltásának ereje, az egészséges munkakedv vagy a nyugodt pihenés, a tiszta forrásból fakadó kacaj. Isten legszebb ajándéka egy fiatalnak az ő jegyese és szerelmük tiszta gyümölcsei, a gyermekek.

Kedves Testvérek! Sajnos megbomlott a világ rendje. Nagyon sokan olyan helyen keresik a boldogságot, ahol tiszta szívük csak kiég, beszenyeződik, és Isten gyermekeinek a szabadsága helyett a gonosz lélek rabjai lesznek. A gonosznak nincs nyelve, keze, lába; azt szeretné, hogy mi adjuk át neki nyelvünket, kezünket, lábunkat, általunk akar fájdalmat, szomorúságot, szenvedést szülni a világra. És sajnos ma nagyon sokan önként válnak az „ordító oroszlán” martalékává, eszközévé. Jóléti társadalomban élünk, és mégis naponta hoznak hozzánk gyermekeket, kopogtatnak be felnőttek, kiket mindenükből kiforgatott és kétségbeesésbe kergetett a bűn. Minden egyes seb mögött a gonosz lélek áll.

Különös áldozatait vagyunk mi, felvidékiek, ennek a mai megbolydult világnak. (Befejezés a 2. oldalon)

Erdélyi Géza

Nagy Gáspár

KÉSZÜL A TAVASZ

*Télből kinőve
lehet-e más út?!
Készül a tavasz
Valahol másutt.*

*Erdőn keresztül
harkály kopácsol,
gyógyító himnusz
értünk is ácsol.*

*Tétova jövőnk
könnyen elejti,
„mit hoz a múlt,
senki se sejtí.”*

Újabb verse közlésével búcsúznak a kortárs magyar líra elsőrangú képviselőjétől, a rendszerváltást szellemileg előkészítők egyik kiválóságától, akit január 3-án 57 éves korában szólított magához a Teremtő.

(Befejezés az 1. oldalról)

lágnak. A mércék itt különösen is kettősen mérnek. E kettős mérce alapján igazságosnak hangoztatott, de méltánytalan elbírálás következtében annak lehetünk tanúi, hogy gyermekeink, ifjúságunk, vállalkozó kedvű felebarátaink mindmind egyre reményvesztettebbek és kilátástalanabbak.

Jézus azonban nem csüggedésre, hanem reménységre hívott meg minket. Isten színe előtt minden ember élete és az egyes nemzetek élete is igazi érték. A Teremtő terve szerint jöttek létre a nemzetek. Ez alapja az Isten színe előtti önbecsülésünknek, egyben a többi nép iránti tiszteletünknek is. Felülemelkedve a múlt szörnyűségein, bűnein és szenvedésein, tudjunk Isten előtt bűnbánatot tartani és őszinte szívvel, emelkedett nagylelkűséggel másoknak megbocsátani és bocsánatot kérni! Így léphetünk valódi közösségbe az irgalmas Istennel; az isteni irgalmasság reményt ad, hogy a bűn és a gonoszság mégsem vesz diadalt az egész emberiségen.

Az elmúlt esztendőben megtapasztalhattuk Isten Szentlelkének a működését, amikor a Magyar Reformátusok V. Világtalálkozójának rendezvényeit ünnepeltük Kolozsvártól Komáromon, Bátorkeszin, Nagykálnán, Gombaszögön és Kassán át egészen Debrecenig. Tanúi lehettünk vigasztaló szavának a koporsóknál, gyógyító hatalmának betegségben, életet ajándékozó teremtő erejének keresztelők alkalmával.

Új évi körlevél

Hálát adhattunk évfordulók kapcsán – hogy csak néhányat említsünk: a Hunyadi János által megnyert rigómezei csata, Bocskai győzelme, Rákóczi szabadságharca, 1956...; egyházi síkon például a HEKS svájci segélyszervezet megalakulásának 60. évfordulója, és örvendezhetünk az új esztendő évfordulóira készülve. Mindezt tehetjük és tegyük úgy, hogy Szenczi Molnár Albert négyszáz éve fordított zsoltáiraival dicsérjük az Istent, mely zsoltárok kiadásának 400. évfordulójára emlékezhetünk az új évben.

Kedves Testvérek, szeretettel buzdítunk benneteket az Istentől ránk bízott felelősség vállalására a gyülekezetben. Isten kegyelméből az előljárók vannak megbízva a gyülekezet talentumaival való sáfarkodással és a kincsek megőrzésével. Szolgálatunkban ismerjük fel azokat a talentumokat és kincseket, amelyekkel Isten megajándékozott bennünket. A megtalálható talentumaink a gyülekezet területén forgolódo gyermekek és ifjúság, a gyakorló szülők minden korosztálya, a tisztelt nagyszülők és mélyen tisztelt dédszülők, szélesebb körben a település közössége, az Egyetemes Egyházunk és a Kárpát-medence reformátussága, keresztyénsége és polgártársaink között végzett szolgálat. Ne engedjük elveszni a ránk bízott kincseket! Mindezért felelősséget viselünk az Isten előtt, a településünkön, nemzeti közösségünkben.

Az ÚR színe előtt

Úr Jézus Krisztus, kemény a szívünk, mint a kő; Igéd kalapácsának kell lesújtania rá, hogy puhábbá váljék. Sötétek vagyunk, világosíts meg minket, hogy láthassuk bűnösségünket és nagy kegyelmedet. Olyan szétszórtak, komolytalanok és könnyelműek vagyunk, hogy minden jó kezdemény, amit bennünk a Te Lelked munkál, oly gyorsan megszűnik, hogy bánatot okoz. Szánts mélyen a szívünkbe, hogy valóban megjavuljunk. Uram, szívünk tisztátalan, az ellenség minden nap újabb konkolyt vet nekünk a búza közé. Könyörülj meg ezért rajtunk, adj erőt, ha fáradtak vagyunk, és támaszd meg erőtlenn kezünket, hogy ne adjuk fel a harcot. Mindenható Megváltó, emlékeztess bennünket, hogy senki, aki nem akar komolyan megszentelődni, nem látja meg szent arcodat. Uram, tégy minket engedelmissé, szívből engedelmissé, hogy ne fosszuk meg magunkat az üdvösségtől. **Ámen.**

Ludwig Harms

A megváltó Jézus Krisztusba vetett szilárd hittel, személyes példamutatással és családi étellel, a talentumok szolgálatba állításával mutassunk példát!

Kedves Testvérek! Vegyünk részt személyesen vagy imádságban ez esztendő nagy lelki eseményeiben. Ünnepeljük együtt a legnagyobb múltú protestáns segélyszervezet megalakulásának 175. évfordulóját, hálát adva a Gustav-Adolf-Werk mindezülig egyházunknak is nyújtott támogatásáért. Köszönjük meg híveink adakozó kedvét, építsük közösségeinket, gyülekezeteinket, imádkozzunk a családok megújulásáért és a születendő gyermekekért! Kérjük Isten irgalmát hazánkra és népünkre. Kérjük Őt, hogy szabadítson meg minket azoktól az új veszedelmektől, amelyek a jelenben és a jövőben hitünket és életünket fenyegetik. Könyörögjünk nemzetünk lelki megújulásáért, hogy a magyarság Európa népei számára a megbékélés, bizakodás és a keresztyén hitben elfogadott valódi emberi értékek közvetítője legyen! Könyörögjünk a felvidéki magyarságért! Legyünk aktívak, és vegyük ki részünket a gyülekezetépítésből, közösségeink megerősítéséből, Isten ismeretének elmélyítéséből, Igéjének hirdetéséből. A jó Pásztor vezetésére bízva ajánljuk Isten kegyelmébe református egyházunkat.

A Zsinati Elnökség nevében is áldott és békés, boldog új esztendőt kívánunk egyházunk tagjainak és gyülekezeteinek!

Fekete Vince
főgondnok

Erdélyi Géza
püspök

Folynak a 3. Európai Ökumenikus Találkozó előkészületei

A 20. század folyamán több kezdeményezés indult, amelyek azt célozták, hogy egyre jobban szekularizálódó világunkban a keresztyének élő közösséget alkossanak. Szervezetek és mozgalmak jöttek létre, amelyek a Krisztus evangéliumának alapvető, a keresztyén egyházakat összekapcsoló igazságának hirdetését tűzték ki célul. Emellett azt is szem előtt tartották, hogy minden egyház és felekezet megőrizhesse identitását.

Ebben az esztendőben nemcsak szemlélői, de résztvevői és átélői is lehetünk majd egy nagyméretű keresztyén találkozónak, amelyet az Európai Egyházak Konferenciája (CEC) és – római katolikus részről együttműködve a Pápai Tanáccsal – az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa (CCEE) kezdeményezett.

Egy folyamatnak vagyunk tanúi, hiszen az 1. Európai Ökumenikus Találkozóra 1989-ben a svájci Bazelben került sor, amelynek központi témája a béke és az igazságosság volt. A folytatásra, a 2. találkozóra az ausztriai Grazban került sor 1997-ben. Témája a megbékélés volt. A 3. Európai Ökumenikus Találkozó szeptember 4-e és 9-e között a romániai Nagyszebenben lesz, témája: *Krisztus világossága megvilágosít mindenkit – reménység a megújulásra és az egységre Európában.*

A találkozó célja az, hogy újra felfedezzük azt a világosságot, amelyet az európai keresztyének számára a megfeszített és feltámadott Krisztus jelent az egymással való megbékélés útján. Krisztus világosságában élni annyit jelent, mint az Ige világosságában tekinteni a világra és mindent az ő lelke által értékelni. Jézus Krisztus evangéliuma szerint élni azt jelenti: ezt a világosságot átadni annak a világnak.

A 3. Európai Ökumenikus Találkozó folyamata már 2006. január 24. és 27. között elkezdődött egy Rómában megtartott rendezvénnyel, amelyen az európai egyházak, püspöki konferenciák, ökumenikus szervezetek, közösségek és mozgalmak részéről 150 küldött vett részt. Közös felhívással fordultak az európai keresztyénekhez a folyamatba

való bekapcsolódásra buzdítva. Megfogalmazták, hogy Európában minden keresztyénnek Krisztus világosságában kell keresnie elhívását a szolgálatra, hogy ez a világosság mindenki számára felragyogjon és reménységet adjon. Észre kell vennünk Európa gondjait és problémáit, és minden keresztyénnek e világosság által, közösen kell bizonyosságot tennie szolgálatával hitéről.

2007. február 15. és 18. között az egyes országok képviselői (ismét 150 küldött) még Wittenbergben találkoznak, hogy értékeljék az eddigi előkészületeket és hitükben buzdítsák egymást.

Országunkban a Szlovákiai Egyházak Ökumenikus Tanácsa és a Szlovákiai Püspöki Konferencia szervezésében folynak az előkészületek a nagyszebeni találkozóra. Több helységben, nevezetesen Kassán, Besztercebányán,

Turócszentmártonban, Nagyszombatban, Zsolnán, Komáromban és Dunajská Lužnán a helyi felekezetekkel való megbeszélés útján előkészületek folynak, hogy május 12-én ökumenikus istentiszteletet keretében készülhessünk a 3. Európai Ökumenikus Találkozóra.

Ezt megelőzően viszont még előtűnik a január 21-e és 28-a közötti ökumenikus imahét a Krisztus-hívők egységéért. Ezért Egyetemes Egyházunk Zsinati Elnöksége nevében – akitől megbízatást kaptam a 3. Európai Ökumenikus Találkozó szlovákiai koordinációs csoportjában való munkára – tolmácsolom a koordinációs csoport azon kérését, hogy használjuk ki az imahét lehetőségét, és próbáljuk meg a gyülekezeteink területén levő felekezetekkel együtt szervezni az alkalmakat! Hordozzuk imádságunkban a keresztyének találkozóját, tudatosítva azt, hogy hitünkkel, imádságunkkal és életünkkel erősen befolyásolhatjuk a társadalmi hangulatot és a megbékélést.

Fazekas László

Volt egyszer Beretkén egy árvaház

A múlt század húszas éveinek vége felé, 1928-ban Kárpátalján egy lelkes lelkipásztor, Bácsy Gyula, Isten Lelke által vezetve régi álmát megvalósítandó elhatározta, hogy Munkácson árvaházat alapít. E nemes cél érdekében gyűjteni kezdett, gyülekezeteket látogatott, és így jutott el Gömörbe.

Beretkén megismerkedett **Tornallyay Margit** földbirtokos asszonnyal. Kettejük találkozásának áldásos következménye lett. Tornallyay Margit ugyanis megtudva a lelkipásztor útjának célját, felajánlotta Beretkén üresen álló kastélyát árvaház céljára. Bácsy Gyula ezután Beretke mellett döntött. Így került oda lelkipásztornak és lett az árvaház alapítója, lelki vezetője. Az árvaház beindulását Tornallyay Margit 100 ezer koronás adományával alapozta meg, és ehhez jött még a Gömri Református Egyházmegye 50 ezer koronás adománya is.

Kezdetől fogva harminc gyermek számára tudtak helyet biztosítani, de ez a szám ingadozott. Volt, amikor harmincöt is laktak az árvaházban, és volt idő, amikor csak huszonnégyen. Az árva gyermekek egyházunk

különböző helyeiről jöttek, 1939-től még a magyarországi egyházkerületekből is.

Tornallyay Margit az árvaházat örök használatra adta a Beretkei Református Egyházközségnek. Vállalta továbbá, hogy állja az egész évi tüzi-fát, továbbá adott évente tíz mázsa búzából a saját malmában őrölt lisztet, és évente két sertés kihizlalásával is segítette az árvaház gazdálkodását.

Az árva gyermekek lelki, hitbéli nevelésére kezdetől fogva nagy súlyt fektettek. A vezetők, az alkalmazottak vigyázó és gondoskodó szeretettel nevelték a gyermekeket. A naponként tartott reggeli templomi könyörgések, az egyházi iskolában történő vallásos nevelés, az esti áhítatok gyermeki hitükben erősítették őket. Az árvaház-alapító Bácsy Gyula számára azonban az 1935-ös évvel befejeződött a beretkei szolgálat. Még Beretkéről megszervezte a munkácsi árvaházat, és szívében mély gyászszal kisfia tragikus halála miatt, elköltözött Beretkéről, visszament Kárpátaljára, Munkácsra.

1936-ban egyházunk vezetősége édesapámat, **Borza Zoltánt** nevezte ki Beretkére lelkipásztornak, az árva-
(Befejezés a 4. oldalon)

(Befejezés a 3. oldalról)

ház lelki vezetőjének. Az árvaház ügyeit konventi bizottság vezette, melynek elnöke **Tornallyay Zoltán** (Tornallyay Margit testvére) volt (aki egyházkerületi főgondnok is volt egyben), az igazgató pedig **Gérecz Lajos** tanító lett. A gyermekek a nyári szünidőket családoknál töltötték. A nagyobbak rendszerint segítettek a család munkáiban, és ezért némi pénzt, ruhaneműt kaptak; a kicsinyek pedig vidámságot, gyermeki mosolyt vittek a családokba, és ők is kaptak mindig valami hasznos ajándékot.

A lelkészlak az árvaház szomszédságában húzódtott meg, és szüleim hívására hozzánk is gyakran átjött két hozzám hasonló korú pajtásom, akikkel az iskolában egy padban ültem. Olyankor mindig együtt étkeztünk, játszottunk, nyáron együtt fürödtünk, horgásztunk, rákásztunk a Murány folyóban. Én is sokszor jártam az árvaházba; ott mindenkit, minden gyermeket ismertem.

Az árvaházban megnyitásától kezdve a bezárásáig (1944 novemberéig) összesen száztizennyolc gyermek fordult meg. Közülük a legtehetségesebbek tovább tanulhattak polgári iskolában, gimnáziumban, mások szakiskolákban mesterséget tanultak. A II. világháború idején 24–30 között volt az árva gyerekek száma. 1942-ben például huszonnégy növendék lakott az árvaházban: tizenöt fiú és kilenc lány. Azonban ezekben az években a gyülekezetek részéről az árvaházra való adakozások, járulékok már megcsappantak. Amikor pedig bevezették a besoroztatásokat és a jegyrendszert, már Tornallyay Margit sem tudta a szokásos gabonamennyiséget biztosítani az árvaház számára.

Így hát gyűjtési munkába kezdtek „árvaestek” bevezetésével. Az árvaház küldöttei ezekben az években külön is s majd a növendékekkel együtt sorra meglátogatták az egyházmegye gyülekezeteit, és énekekkel, versmondásokkal, rövid színdarabokkal szolgáltak, és adományokat kaptak. Az egyházmegye ily módon is segítette az árvaházat és bizonyította elkötelezettségét, amit az árvák kezdettől fogva megtapasztalhattak.

A háborús helyzet miatt 1944 szeptemberében az árvaház vezetőségének tanácsára a rokonoknál és ismerős családoknál nyaraló gyermekek már nem tértek vissza az árvaházba. Akik néhányan visszatértek, azoknak

Volt egyszer Beretkén egy árvaház

nem volt rokonuk vagy őket befogadó család, tehát nekik nem volt hová menniük.

Édesapám és a főgondnok megbeszélte a lelkészeket az egyházmegyében, hogy aki tudna segíteni, segítsen elhelyezni ezeket a gyermekeket. Így került egy gyermek Hanvára, egy másik gyermek Szkarosra, hárman pedig Pelsőcre családokhoz. A három Pelsőcre menő gyermek távozása már novemberben volt, akkor már a vonatok sem

közlekedtek, így gyalog mentek Pelsőcre. Ők hárman voltak az utolsó, akik elhagyták az árvaházat, amely ezzel megszűnt működni. Minden távozó gyermek magával vitte a személyes dolgait, azonban az árvaházban minden más ott maradt. Novemberben eltávoztak az alkalmazottak is.

A falut már november végén szovjet belövés érte, ami december 15-e után már rendszeressé vált. Ágyúkkal, aknavetőkkel lötték a települést, és a szovjet egységek 1945. január 12-én megszállták a falut. A református templomot összelőtték, száz találatot kapott, s csak a négy kőfala maradt meg; de a mögötte levő árvaházat megvédte, azt csak néhány találat érte. A harcok alatt a lakosság egy része az árvaház pincéjében bújt meg, mások a Peskő-barlangban várták meg a harcok végét. Az árvaházat kifosztották, minden mozdíthatót elvittek, ugyanúgy, mint a találatot kapott lelkészlakból.

A háború után azok az árva gyermekek, akik kikerültek magánházakhoz, sok kitérő után folytatták és befejezték iskoláikat, vagy különböző mesterséget szereztek. Hogy hányan élnek még közü-

lük, hogy hol élnek, hova sodorta őket az élet – jó lenne tudni.

A háború befejezésekor az árvaház kisebb javítások után lakhatóvá vált, viszont a lelkészlak nem. Ezért szüleimmel az árvaházba költöztünk át, ez lett a lelkészlak, ez lett a hivatal egészen 1949 novemberéig végéig, amikor is a pozsonyi politikai hatóságok (Poverenictvo školstva a kultúry) nyomására el kellett hagynunk Beretkét. Az istentiszteleteket és más gyülekezeti tevékenységet az iskolában végezte édesapám. Akkor még aktív gyülekezeti élet folyt Beretkén, és ez kihatott a későbbi évekre is. 1950 óta azonban nincs helyben lakó lelkésze a falunak, és ez a tény az utóbbi években szomorúan tapasztalható abban, hogy a gyülekezetben nagyon megkopott a lelki élet.

Az árvaház alapítójának, nagy részben fenntartójának, Tornallyay Margitnak a sorsa a háború után szomorúan alakult: kastélyából kitétek, megfosztották mindenétől. Jóságú családok fogadták be őt időről időre, így menekült meg a teljes elhagyatottságtól. 1957-ben hunyt el. Az utókor, a volt árvák és mások hálával emlékeznek rá, aki a legtöbbet tette az árvaházért, aki a legtöbbet áldozott rá.

Örvendetes, hogy kastélyát a közelmúltban az önkormányzat rendbe tette, renoválta. Példaértékű e kis település polgármesternőjének és önkormányzatának az a szándéka is, hogy az egyházzal együtt a ma elég rossz állapotban levő árvaház épületét is felújítja. Így megvan a remény, hogy e messziről is látható patinás épület talán már a közeljövőben – a templommal együtt – nemes célt szolgálva, akárcsak a múltban, Beretkének – s benne a gyülekezetnek – ismét ékessége, díszje lehet!

Borza Zoltán

A beretkei templom a háború után

Lelkészegegyesület

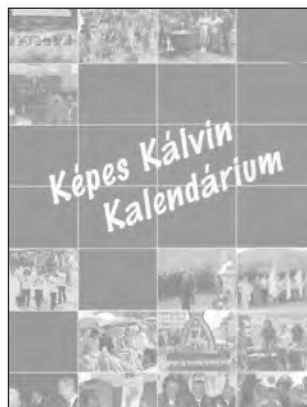
Ezt a kifejező címet viseli a Magyarországi Református Lelkészegegyesület időszaki közlönye, ám a lap nem csak lelkészeknek szól, hiszen az országos és egyházi közállapotokkal ugyanúgy foglalkozik, mint nemzeti sorskérdéseinkkel.

Figyel a határon túli magyarságra is, utolsó számában pl. egy tanulmány első részét közölte *Kisebbségi lét a határon túli magyar költészetben* címmel. Tavalyi 2. számában közreadta egyházunk 1/2006-os számú törvényét az Állambiztonság által munkatársaként nyilvántartott személyekről, és Kiss Endre József sárospataki könyvtáros tollából közölte Erdélyi Géza laudációját abból az alkalomból, hogy egyházunk püspöke belépett a Kazinczy Ferenc Társaságba.

A lapban, amely tavaly négy számmal jelentkezett, könyvajánlókat, évfordulós megemlékezéseket (bő teret szentelt pl. 1956-nak), reformációs visszatekintéseket, nyilatkozatokat stb. is találhatunk, sőt szakmai kérdések megvitatásától sem riad vissza. Felelős szerkesztője **dr. Tóth Albert** tiszalúci lelkipásztor.

Képes Kálvin Kalendárium

A szokásos tartalommal jelentkezik a 2007. évi Képes Kálvin Kalendárium. A magyarországi református egyházkerületek életéről szóló beszámolók mellett olvashatók benne hasonló egyházmegyei szintű összefoglalók is. Hangsúlyosak a gyülekezeti élethez kötődő írások és ismertetések, közülük többet tollforgató presbiterek fogalmaztak meg.

A kalendárium visszatér a tavalyi református világtalálkozóra. Pár évfordulós megemlékezés (Baár–Madas, Gárdonyi Zoltán, bibliafordítás) is helyet kapott benne. Ugyancsak megszokott a kitekintő jellege: így írást közöl Csete Szemesi István délvidéki püspöktől az evangélium radikalizmusának sajátosságairól, Erdélyi Gézától *Feltétel nélküli önátadás és határozott cselekvés. A szlovákiai magyar reformátusok „hitvallása”* címmel, de az amerikai magyar reformátusságnak is szentelt egy írást.

A kötetet elsősorban gyülekezeti alkalmakon készült fényképek illusztrálják.

(Kálvin Kiadó, Budapest 2006)

Bibliaolvasó kalauz

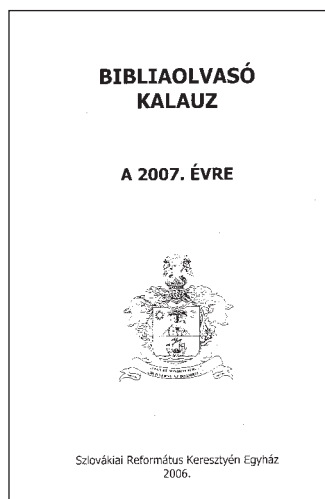
Egy újabb kiadvánnyal gazdagodott egyházunk közössége – olyannal, amilyen nálunk még nem jelent meg, bár a református egyházakban közismertek és -kedveltek a napi igeolvasást kiegészítő gondolatokat tartalmazó kalauzok, útmutatók. Az alapötlet tehát adott volt, viszont nagyon gyakran a kivitelezésen buknak meg dolgaink.

Ezért öröndetes, hogy a Pozsonyi Református Egyházmegyébe tartozó lelképásztorok, akik elsősorban belső használatra szándékoztak elkészíteni egy kalauzt, feltették az i-re a pontot. Sőt, a dolgok alakulása folytán könyvecskéjünkkel ki is léptek a bibliaforgatók szélesebb rétege elé, hiszen az Egyetemes Egyház kiadásában 2000 példányban megjelent kalauz méltán számít olvasókra még az ungi egyházmegyében is.

A könyvecskét **Somogyi Alfréd** apácaszakállasi lelképásztor szerkesztette, aki az előszóban így fogalmazta meg a kiadás célját: „Egyházunk 2007. évi Bibliaolvasó vezérfonalának újszövetségi napi igéihez készült el ez a kalauz, hogy meg-

könnyítse a napi igék értő olvasását, megértését és szívünkbe való befogadását.”

Rajta kívül **Szabó András** nagymegyeri, **Varga László** lacszakállasi, **Sebők János** madi, **Both Ágota** csilizradványi, **Lévai Attila** csicsói, **Csik**

György tanyi, Kiss Tibor jókai, **Süll Tamás** kulcsodi és **Vámos Béla** diós-förgepatonyi lelképásztor tartozik a szerzőgárdába.

Az oldal anyagát írta: **A. Kis Béla**

Feladvány

Hányadik világtalálkozóját tartotta tavaly a magyar reformátusság?

Kérjük, hogy megfejtésüket legkésőbb **február 10-ig** nyílt levelezőlapra, képeslapon vagy emailen juttassák el a **Kálvinista Szemle** szerkesztőségének címére (**930 10 Dolný Štál 386**). A helyes választ beküldők közt ajándék könyveket sorsolunk ki.

A novemberi számban feltett kérdésre azok válaszoltak helyesen, akik úgy tudják, hogy az Atlantisz egy fejlett civilizációval rendelkező sziget volt, amely elszülte a tengerbe.

Azon kedves olvasóink közül, akik helyes megfejtést küldtek be, hárman részesülnek – a Zsinati Elnökség jóvoltából – könyvjutalomban, mégpedig **Madarász Zoltán** (Madar), **Szabóné Zsófi Aranka** (Búcs) és **Szakál Róbert** (Kassa). Mindhárman Martin Hubacher „Az igaz ember hitbő él” című prédikációgyűjteményét kapják, amely a Római levél alapján készült. Nyereményükhöz gratulálunk, postán küldjük el.

A szerkesztőség

A 16. század énekeskönyvei az ún. graduálok és a kancionálék. A graduálok elsősorban latinból fordított magyar gregorián liturgikus énekeket és zsoltárokat (psalmodia, nem genfi zsoltárok) tartalmaztak. (Öreg graduál 1636-ból; Huszár Gál énekeskönyvének első fele is tartalmaz graduálokat 1574-ből). A graduál kifejezés a római rítusból származik, ezeket az énekeket régebben az előénekes énekelte a szentély előtti lépcsőről (latinul: gradus). A graduálok vagy grádics-énekek – a mai bibliai felirattal „zarándokénekek” – a 120.-tól a 134.-ig terjedő zsoltárok, melyeket a zsidók énekeltek egy-egy nagy ünnep alkalmával a jeruzsálemi templom előtti lépcsőkön.

A kancionálék már strófákba szedett metrikus gyülekezeti énekeket tartalmaztak (ilyen például Gálszécsi István énekeskönyve 1536-ból, Huszár Gál protestáns énekeskönyve 1560-ból, Méliusz Juhász Péter énekeskönyve 1562-ből, a Váradi énekeskönyv 1566-ból, Szegedi Gergely énekeskönyve 1569-ből). Ezekon kívül még jelentek meg halotti és iskolai énekeskönyvek is.

Az evangélikus prédikátor, nyomdász Huszár Gál első protestáns énekeskönyve még el volt látva kottával, a többi énekeskönyvből viszont fokozatosan elhagyták a hangjegyeket; mondván, az egyszerű gyülekezeti tag

Református énekeskönyvek a 16–17. században

úgysem használja. Ez ugyan csökkentette a nyomdai költségeket, így viszont az idők folyamán eltűntek az egyes énekek dallamai, s ma már csak következtetni lehet, hogy az egyes di-

éneklőszékben, pulpitusban volt elhelyezve. Ez a templom közepén, a liturgikus tér középpontjában (!) állt. A pulpitus mellett állt az énekevezető, körülötte pedig a kórus. A kántor és a kórus helye csupán a 18. század vége felé kerül fel a templomi karzatra, amikor is megkezdődik Magyarországon az orgonák építése.

A gyülekezeti éneklést az orgona csupán a 19. század elejétől kíséri. Addig kizárólag a kántor és a kórus vezeti az éneklést. (Ezért téves az a megállapítás, hogy Kálvin utasítására dobták ki a templomokból az orgonákat, hisz magyar vidékeken még nem is voltak templomi orgonák.)

A 16–17. századi énekköltészet nagyban hozzájárult a reformáció terjedéséhez. Az énekekben a tiszta hitvallás szólal meg – erősítve a közösség kegyességét. Az egyes énekek imádságként és könyörgésként (*Irgalmazz, Úr Isten – 256. dicséret; Ne hagyj elesnem, felséges Isten – 257. dicséret; Fohászkodom hozzád, Uram, Istenem! – 258. dicséret*), mások dicséretmondásként (*Mely igen jó az Úr Istent dicsérni – 255. dicséret; Az Úr Istent magasztalom – 273. dicséret*) szólaltak meg a nép ajkán. Ezek a szóban vagy énekekben elmondott személyes bizonyosságtételek tartották meg őket a nehéz időkben, olykor bátorításként szolgáltak a török elnyomás alatt, biztatva a kitartásra (*Semmit*

ne bánkódjál, Krisztus szent serege – 380. dicséret).

Ezeknek az énekeknek nemcsak a 16. században volt mondanivalójuk, ma is helyük van az énekeskönyvekben, ma is aktualitással bírnak, még ha olykor archaikus kifejezéseket, képeket is tartalmaznak. Fontos, hogy ezek az énekek megszólaljanak az ifjúság körében is, hogy ők is megtapasztalják és megértsék, milyen próbatételeken mentek át ősünk, hogy nyomorúságukban egyedül csak Istenhez kiálthattak segítségért.

Süll Kinga

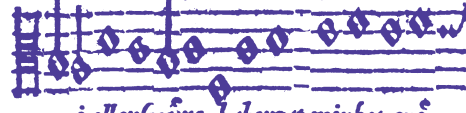
XLVI. PSALMVS. Deus noster refugium & virtus.

*Erős várunk nekünk az Isten, és
Még szabadít veszedelemtől, kic*

*segyerünk ellenség ellen
vanc időnc mostan minden felől az mi*

regi ellenségünk haborgat minket erő-

vel segyerrel és csalárdfággal és minden

nagy hatalmassággal.

**Nincsen nekünk semmi hatal-
munc, ki vel neki ellene álljunc,
viaskodic az Ur ererünk, kit az
Isten**

Az Erős várunk nekünk az Isten első magyar fordítása Huszár Gál énekeskönyvében

cséreteket hogyan is énekelhették ősünk.

A 17. században elsőként Szenczi Molnár Albert zsoltárfordítása jelenik meg 1607-ben, majd 1612-ben bibliai függelékként hangjegyes formában. Énekeskönyvben más dicséretekkel együtt elsőként 1656-ban jelenik meg.

A graduálok és a kancionálék elsősorban a kántor/kórus és a lelkész használatában álltak, akik vezették az éneket. A nép körében csak fokozatosan terjednek el ezek az énekeskönyvek, a bennük lévő énekek inkább szóbeli hagyományként terjednek. Az énekevezető énekeskönyve az ún.

A Keresztyéni Gyülekezetben

VALO ISTENIDI-
CHERETEC.

PSALMO CXLIX.

Dicheret mondgyatoc az Istenec
á Szenteknec gyülekezetében.

M. D. LX.

Huszár Gál A keresztyéni
gyülekezetben való isteni dicséreték
című énekeskönyve 1560-ból

A sorozat előző részében az apai vezetés fontosságát hangsúlyoztam. Mivel nem „divatos” a téma, úgy gondoltam, még egy rész erejéig ennél a fontos, a gyermekeink szempontjából nagyon meghatározó apa-gyermek kapcsolat boncolgatásánál maradok.

Úgy tapasztalom, nagyon keveset lehet ezzel kapcsolatosan olvasni. Például azokban a lapokban, amelyek a család lapja kívánnak lenni és „irányt” szabó sztárinterjúkban terjesztik a modern életpéldákat. (Volt idő, mikor rendszeresen kézbe vettem egy ilyen képes folyóiratot. De amikor a sokadik cikket olvastam arról, hogy hogyan lehetek modern és trendi úgy, hogy nem szülők, hanem karriert építők, ha kalandokba bonyolódom a kollégá(i)mmal, ha a családi kötelék „rabláncait” lerázva szabad férjezett nőként egyedül járom a világot, akkor úgy döntöttem, megkímélem magam ezektől a számomra idegen gondolatoktól.)

Manapság maradnak konzervatívnak számít, hogyha valaki szülei életét követésre méltónak, nagyszülei erkölcsét pedig tiszta példának, életet könnyítő zsinórmértéknek tartja. Márpedig a bevált értékektől nem lenne szabad ilyen könnyen elfordulnunk csak azért, mert ha eddig így volt, mostantól legyen másképp.

Párban páratlanul

Azt írtam a múltkoriban részben, hogy sajnos sok családban nincsenek meg a hagyományos funkciók. Az apa és anya sok esetben nem egy pár, hanem egymás vetélytársai; a gyermek pedig nem nevelt, irányított és tanított emberpalánta, hanem döntőbíró, parancsnok – legfőbb tekintély.

Pedig csak ha a teremtettségükből fakadó különbözőségük szerint teszik a dolgukat a házastársak, tudják egymás és a család javát szolgálni. Ellenkező esetben – képletesen szólva – valami olyan helyzet állhat elő, mint amikor egy ismerősöm talált egy bőröndnyi finom bőrből készült márkás cipőt. De az első pillanat öröme után arra kellett rájönnie, hogy mind a tizenhat cipő jobb lábás... Szépek voltak, feltehetőleg drágák is lehetnek – ha meg lett volna a párjuk, hasznosak is lettek volna. De így?!

„Reggel fogj a magvetéshez...” (VI.)

Az apai tekintély

Hogy a közvélemény által sugallt életminták, gyereknevelési tanácsok nagyon eltérnek az egyedül életképes biblikus tanítástól, az tény. S azt gondolom, ha ezt tudatosítjuk, az már félsiker. Ha rájövünk arra, hogy elsősorban a fogyasztót, a konzumálót látja a világ gyermekeinkben (de persze bennünk is), akkor legalább már tudjuk, hogy védekeznünk kell. Ez már azért is félsiker, mert nagyon gyakran azért teszünk valamit, mert „mindenki ezt csinálja”.

A másság vállalása

Sok minden van, amiben mi, szülők „szembeszállhatunk” a korszellemmel. Ilyen például, ha nem hisszük el, hogy

az ember jobbat, tökéletesebbet tud megtalálni, mint Isten, aki a család vezetőjének az apát jelölte ki.

Az apák kötelessége tehát, hogy mindannak, ami az ő feladatuk, teljes mértékben igyekezzenek megfelelni s hogy azon legyenek, hogy atyai tekintélyt szerezzenek maguknak. Persze nem jó, ha csupán elváráson alapul s ha hatalmi szempontból fakad. (Én vagyok az apád, ezért tisztelj!, vagy: Amíg az én kenyeremet eszed, addig azt teszed, amit mondok!). Az az igazi, ha egyszerűen tiszteletre méltó az apa életvitele, amit a fiak (ha indáznak is, de viszonyulnak!) követésre méltónak tartanak. Az apai, de természetesen az anyai tekintély alapjának is a szülő és a gyermek közti szeretetnek kell lennie.

A hívő apa növelheti a tekintélyét például azzal, ha nemcsak „prédikál”, hanem meg is éli a hitét. Ha úgy él, hogy példájával taníthatja a helyes úton való járást. „Legyetek a követőim, mint én is követője vagyok a Krisztusnak” (1Kor 11,1). Milyen jó lenne, ha azok mellett az apák mellett, akik ott vannak a templomban, ott lennének a fiak is, és fordítva: ha a gyermekek, akik előfordulnak az istentiszteleten, az édesapjuk társaságában érkezhetnének meg a templomba! Utópia? Nem hiszem, hiszen a hiteles példa vonz. S melyik apa ne szeretne gyermeke példaképe lenni?!

Amelyik édesapától azt látja a gyermeke, hogy nem gondolja magáról, hogy mindenható és mindentudó, hanem hisz az isteni gondviselésben, az az apa remélheti, hogy gyermekei komolyan fogják venni az ő hitét. Ha a gyermek azt tapasztalja, hogy még az apja számára is van tekintély, akit szeret és tisztel, sokkal nagyobb a remény arra, hogy egyrészt kiérdemli az apai tekintélyt, másrészt a hitét is követésre méltónak fogja tartani gyermeke. Emberileg mindenképp nagyobb rá az esélye, mint annak az apának, aki a pénzében és a kapcsolataiban bízva mindenhatóan mutatkozik gyermekei előtt.

„...te magad légy példaképük a jó cselekedetekben, mutass nekik a tanításban romlatlanságot és komolyságot, beszéded legyen feddhetetlen és egészséges...” (Tit 2,7–8a).

–kdl–

Példamutatás

Példát adhat az apa arra is: hogyan lehet Istennek engedelmeskedni a „korszellem” ellenére is. Amikor „mindenki” csal és hazudik: hogyan lehet becsületesen élni. Amikor „természetes”, hogy minden férfi „félrelép” egy kicsit, hogyan tud a papa hűséges lenni a mamához. És ha otthon mégis „fölmegy a pumpa” vagy „kiborul a vödör”: hogyan lehet bocsánatot kérni egymástól és megbocsátani egymásnak.

(Pálhegyi Ferenc)

A 2005. szeptember 1-től hatályba lépett 305-ös számú gyermekvédelmi és gyámügyi törvény új fejezetet nyitott a hazai gyermekjóléti ellátás és gyermekvédelmi gondoskodás tekintetében. Ez az új jogszabály nemcsak a veszélyeztetett gyermekekkel foglalkozik, nemcsak hatósági megoldásokat tesz lehetővé, hanem hangsúlyt fektet a gyermekvédelemben a megelőzésre, a családban történő szociális prevencióra.

Ennek a törvénynek a hetedik fejezete a nem állami (egyházi, alapítványi stb.) gyermekvédelmi intézmények és szakszolgálatok akkreditációjával foglalkozik. Eszerint a jókai Jó Pásztor Háza gyermekotthonnak a munka-, szociális és családügyi miniszter által kinevezett akkreditációs tanáccsal el kellett fogadtatnia eddigi munkáját, és kérelmeznie kellett a további tevékenység végzése érdekében a minisztériumi engedélyt.

Ennek a nagy feladatnak már a 2005-ös évben nekiláttunk, és a Kertész utcában felépült kétszintes családi ház ennek a munkának az egyik látható eredménye. Családi ház épült abból a célból, hogy egy nevelőcsaládban hat gyermek elhelyezést kaphasson. (Ez az új törvény ugyanis előnyben részesíti a gyermekek nevelőcsaládban való elhelyezését, amely elgondolás helyes és nagyon is indokolt.) A munkálatok már javában folytak, a falak álltak, azonban a Kálvinista Szemlében közzétett felhívásunkra egy család sem jelentkezett. Mi lesz velünk? A ház nemsokára elkészül, gyermekek is vannak, terv is van, sok-sok ötlettel és jószándékkal fűszerezve... Ekkor adta Isten azt a gondolatot, hogy szólítsuk meg a komáromi **Földes Józsefet** és feleségét, **Földesné Kudrna Máriát**, nem vállalnák-e ezt a nehéz, de nagyon szép szolgálatot. Ők ugyan nem gondoltak azelőtt arra, hogy egy gyermekotthonnak legyenek a munkatársai, de Istennek legyen hála, elvállalták. A hivatásos nevelőszülők kérdése tehát megoldódott, ez év tavaszán beköltöztek a gyermekotthon családi házába.

A technikai előkészületek mellett személyesen és ökonómiailag is lépéseket tettünk, így májustól az egyes csoportok és nevelőcsaládok önálló gazdálkodást folytatnak. Ez azt jelenti, hogy a központi ellátórendszer helyébe (közös pénztárt, konyhát és központi bevásárolásokat jelentett) önálló, tervszerű mikrogazdálkodás lépett. Jelenleg két hivatásos nevelőcsaládban és két önálló nevelőcsoportban vannak a gyermekek, ahol családi-asabb hangulatban folyik az élet.

Változások a választások évében

A tavaszi nagy átalakításnak az is része volt, hogy a kastélyban az emeleten tágasabb irodát alakítottunk ki, külön helyiséget kaptott az irattár, vendégszobát rendeztünk be a vendégeknek és a gyermekek idelátogató hozzátartozóinak, és a munkatársi megbeszélések és kisebb konferenciák színhelyéül pedig egy könyvtárszobát rendeztünk be. Az alsó szinten a fiatal felnőttjeink részére kialakítottunk egy négyszobás lakóegységet, ahol a külön étkezést egy ízlésesen berendezett konyha és egy nappali garantálja. Az eddigi konyha továbbra is konyhaként működik, de már elveszítette „nagyüzemi” szerepét és jellegét, a kisebb átalakításnak és egy-két ötletes megoldásnak köszönhetően igazi családi konyha benyomását kelti. A tágas ebédlő, ahol húsz-harminc személy is étkezett, mára egy tízszemélyes csoport ebédlője és nappalija lett; az asztalt a nappalitól kis „télikert” választja el.

Az új csoportok létrehozása és az önálló mikrogazdálkodás beindítása mellett nagy hangsúlyt kellett fektetnünk a törvény által előírt követelmények betartására. Ez érintette az egyes családokkal való kommunikációt, a gyermekek individuális terveit, az egyes gyámügyi hivatalokkal való párbeszédet, az alkalmazottak szakmai továbbképzését, a tervszerű szociális munkát és egyébeket. Tevékenységünket külső szakemberek is segítik. Az általunk kidolgozott és a minisztériumba benyújtott közel 250 oldalas akkreditációs anyag részletesen taglalta mindazokat a tevékenységeket és szolgáltatásokat, amiket végzünk és végezni szeretnénk a továbbiakban is.

Szlovákiában 2006-ban parlamenti választás volt, ami nagy változásokat is hozott. Változás történt a Munka-, Szociális és Családügyi Minisztériumban is, hiszen **Iveta Radičová** professzor asszonyt, egykori szakminisztert, **Viera Tomanová** asszony váltotta fel a bársonyszékben. Az új miniszter új emberekből álló akkreditációs tanácsot állított össze; előttük kellett megvédeni azt a munkát, amelyből – dióhéjban – ízelítőt adtam. A nyár folyamán még nem tudtuk, mikorra tűzi ki a minisztérium az akkreditációs folyamat zárótárgyalását, azt viszont tudtuk, hogy több intézménynek visszaadták a benyújtott anyagot átdolgozásra, hogy pár gyermekotthon nem nyert állami elismerést, nem kaptak további engedélyt gyermekvédelmi munkájuk végzésére. Az ilyen információk ismeretében nehéz volt vámi, nehéz volt nyaralni

menni gyermekeinkkel, mert állandóan arra a napra gondoltunk. De szemünk előtt láttuk azt a kőbe vésett írást is, amely a gyermekotthon falán bizonyg-tételként hirdeti: „*Mindeddig megsegített bennünket az Úr!*” Magunk előtt látva az írást, mertük remélni azt is, hogy a továbbiakban is meg fog segíteni, mert ha ezt a munkát Ő maga kezdte el, ha neki kedves a Jókán folyó gyermekvédelmi munka, ha valóban továbbra is „Atyja kíván maradni az árváknak”, akkor az akkreditációs tanács döntése minden tekintetben az ő döntése lesz.

Ezzel a bizonyossággal indultunk el hárman (**Gaspareczné Molnár Ivett**, **Gasparecz Tihamér** és **Juraj Tyčiak**), hogy a „szemükbe nézzünk” azoknak, akik a Jó Pásztor Háza gyermekotthon további sorsáról fognak dönteni. Döntés született – nem politikai, hanem szakmai: a tanács pozitívan értékelte munkánkat, a benyújtott anyagot elfogadta, és további öt évre engedélyezte a munkát.

A 2006-os év a változások éve volt, de a változások közepette is megtapasztalhattuk Isten lehajló szeretetét és vezetését, mert Ő volt az, aki új gondolatokat, új munkatársakat adott; Ő nyitott meg ott is ajtókat, ahol mi nem is gondoltuk, és Ő adott erőt azoknak is, akikkel évek óta végezzük szolgálatunkat. Hisszük, hogy van értelme erőfeszítéseket tenni; valljuk, van értelme a munkánknak, hisz a gyermekotthon ennek bizonyg-tétele.

Változtatásokat hajtottunk végre úgy, hogy az alapításkor kitűzött cél – a keresztyén szellemiségben folytatott nevelés – továbbra is megmaradt, és ehhez szeretnénk a jövőben is ragaszkodni. Nem pusztán keresztyén etikát vagy kultúrát kínálunk gyermekeinknek, ifjainknak, hanem arra az Istenre szeretnénk mindenkor a figyelmüket irányítani, aki tegnap, ma és mindörökké ugyanaz. Aki maga a változhatatlan és aki ebben a változó, rohanó és oly bizonytalan világban az ember számára a legjobbat akarja.

Isten megbízásából végezzük munkánkat, de ahogy telnek az évek, egyre inkább azt látjuk, hogy az igazi szociális munkát maga az Úr végzi, mert csak ott van és ott lesz eredménye mindenfajta szociális és karitatív segítségnek és diakóniai szolgálatnak, ahol Isten az emberi lelkekben is végezheti a maga munkáját. Anélkül sajnos csak ruhafoltozgatásról és alamiznaosztásról fog szólni mindenfajta törekvés és tevékenység.

Gasparecz Tihamér

„Gondolj Teremtődre ifjúságod idején” (Préd 12,1a).

A Firesz Duna Menti Területi Szervezete alkalmain 2006-ban is zajlott az evangélium hirdetése a fiatalok és a gyermekek között: márciustól decembe-
rig rendszeresen tartottuk egy-egy gyüle-
kezetben a havi találkozót. Az évet a
palásti téli táborral indítottuk, ahol a tisz-
taság témájában merültünk el, amit **Rác
Elemér** marcelházai lelkipásztor vetített
elénk.

A tavasz beköszöntével, március 25-
én, Dunaszerdahely adott helyet a közös
alkalomnak, amelyen **Uwe-Martin
Schmidt** jókai missziós lelkipásztor éb-
resztgette a fiatalok gondolatait a *Fiata-
lok missziói küldetése* című előadásával.
Meghívott zenei előadónk **Bacsó Má-
tyás** volt.

Április 29-én Csilizradványon elmél-
kedhettünk a Fiú Istenről, **Süll Tamás**
kulcsodi segédlelkész vezetésével. Ek-
kor először vehettük igénybe az új digi-
tális kivetítőt. Május 27-én Gútán, az
evangélikus templomban jöttünk egybe
éneklésre, beszélgetésre, amit sportnap
követett. Június 24-én szintén egy sport-
nap jegyében folytattuk a találkozónk
sorát Dióspatonyban. Előtte azonban
még a templomban a Szentlélek Istenre
irányítottuk a figyelmünket **Édes János**
előadása révén.

A nyári táborokról csak röviden: Idén
is megtelt a két gyermektábor Bátor-
keszin. Harmadízben telt jókedvvel a
gyermekkorustábor Alistálon, ahol Nőé
története elevenedett meg zenében,
éneken, táncban. Hatodik alkalommal
tölthettek együtt majd egy hetet a serdülő
fiatalok a tinitáborban Bátorkeszin,
melynek fő témája a *Sikerek és kudarcok*
volt. Első alkalommal ismerkedhettek a
gyermekek idegen nyelven is az evan-

„Mert mindenkinek,
akinek van, adatik, és
bővelkedni fog...” (Mt

25,29a). A fenti Ige biztatásával, Istenünk Szentlelkének
vezetésével fogtunk hozzá a késő őszi alkalmak szerve-
zéséhez. Így a novemberi szombatjaink sem teltek tétlenül,
a Fiatal Reformátusok Szövetségének munkatársaival a
Gömöri, illetve az Abaúj-zempléni Területi Egységek né-
hány „állomásán” – Rozsnyón, Királyhelmeceken és Alsólán-
con – *felemelő ifjúsági délutánokat* tartottunk, ahol a helyi
gyülekezetek konfirmandusaival, fiataljaival, a nyári tábo-
rokból jól ismert, illetve még ismeretlen fiatalokkal tölthet-
tünk el néhány órát az Ige körül.

Minden találkozót áhítattal kezdtünk a helyi református
templomban. Az éneklés és a lelkipásztorok köszöntése után
pedig kicsit kényelmesebb, melegebb helyet keresve, átvo-
nultunk a kultúrházba, illetve az erre az alkalomra kölcsön-
ként termekbe, hogy kötetlenebb formában ismerkedjünk,

A Firesz Duna Menti Területi Szervezete 2006. évi munkájáról

géliummal az angol nyelvű táborban –
szintén Bátorkeszin, ahol Mózes és Jó-
zsef történetei szóltak. A keresztyén mű-
velődési táborra pedig Nagysallón került
sor.

A nyári táborok után szeptember 30-án
sokan visszatértünk – már többedik alka-
lommal – Bátorkeszire, ahonnan ma-

A bátorkeszi tinitábor résztvevői

gunkkal vihettünk egy virtuális csoma-
got: „Túlélőcsomag – stresszhelyzetek-
re”, amit **Acsay Balázs** munkatárs „cso-
magolt” előadásá. **Dobai Júlia** vezető
munkatársunk biznyságtétele erősített a
már jól bevált táblás módszer segítségével,
nem mindennapi élményének ecse-
telésével.

Október 28-án Bősre, a helyi kultúr-
házba érkezett egy busznyi fiatal, ahol az
apácaszakállasi ifjúsági zenekar „mele-
gítette be” a színpadot kedves énekekkel,
Édes János pedig arra biztatott: „Carpe
diem = Ragadd meg a napot!”

A hideg téli reggel sem jelentett aka-
dályt a fiataloknak, hogy eljussanak Csi-
csóra december 2-án, ahol jól befűtött
templom és iskolatermek vártak ránk. Az
áhitatra **Bojtor István** magyarországi
lelkipásztort kértük meg, aki visszaemlé-
kezett ifjúságára, megtérésére. Arról
pedig, hogy *A hit cselekszik!*, Dobai Júlia
adott elő. Az évet
együtt búcsúztattuk
azokkal a fiatalok-
kal, akik december
31-én eljöttek Alis-
tálra.

Hála legyen az
Úrnak, a felsorolt al-
kalmakra több ízben
is tudtunk indítani
buszt. Az útiköltsé-
get a résztvevők
mellett a Firesz Du-
na Menti Területi
Szervezete állta, il-
letve több alkalom-
mal is hozzájárult a

koreai Park Sung Kon családja és az
Oros Optik.

Reméljük, hogy az Úr megadja az új
esztendőben is, hogy együtt haladjunk a
hit útján, melynek egy-egy megállója le-
het egy találkozó vagy tábor. Ezért is hí-
vogatjuk a fiatalokat az alkalmainkra.
Köszönet illeti azon kedves vendéglátó
gyülekezeteket, lelkipásztorokat és mun-
katársakat, akik helyet adnak az evangé-
lium terjesztésének ifjaink és gyermeke-
ink között, illetve buzgón és kitartóan
hirdetik az igét!

Süll Tamás

Felemelő délutánok

éneket tanuljunk, majd
együtt énekeljünk az Úr-
nak.

Találkozónk központi üzenete a *Mt 5,14–15*-ben található
ismert ígérés volt: „*Ti vagytok a világ világossága...*” **Ká-
sa Gergely** a jelenlévőket bevonva, fizikai kísérellettel mutat-
ta be a lámpás és a véka (esetünkben a gyertya és az üveg-
tál) „viselkedését”. Felhívta a figyelmünket arra, hogy hité-
letünk ugyanúgy kialszik, ha elrejtjük, mint a lámpás a véka
alatt. A fizikát – annak is a gyakorlati részét – kedvelők biz-
tosan élvezték a bemutatót, s akik eddig egy grimasznál töb-
bet nem tudtak magukból kifacsarni fizikaórán, egy kicsit
talán megszerették ezt a tárgyat, mert ezzel még nem ért vé-
get! Egy sajátos kapcsolási rajz szemléltette a keresztyének
„ragyogását”, ahol az igazi élő forrás Urunk Szentlelke, és a
zárt „áramkör” – az imára kulcsolt kezünk – nélkül nem tu-
dunk tartósan, hasznosan, mások számára áldásként ragyog-
(Folytatás a 10. oldalon)

Legyen másképp!

A karácsonyi történetet bizonyára sokan ismerik közületek. Tudjátok, hogy Jézusnak Betlehem egyik istállójában kellett megszületnie, mert „nem volt számukra hely”.

Mikor halod a történetet, lehet, hogy gondoltad már, milyen kegyetlenek voltak azok az emberek, akik elutasították Józsefet és a várandós Máriát, te nem tettél volna ilyet. Tudod, ők nem sejtették, hogy nem „csak” két embert utasítottak vissza, hanem a Megváltónak sem adtak helyet a házukban. Mi könyvebb helyzetben vagyunk, mert mindezt már tudjuk. De tényleg tudjuk?

Mert amikor például a szentesti istentiszteleten elfoglaltságaink miatt nem veszünk részt (tévészünk, ajándékot csomagolunk-bontoga-

tunk, karácsonyfát díszítünk stb.), mi is üzenünk Jézusnak: nincs számára hely (idő) az életünkben. Vagy amikor azért nem veszünk részt a gyülekezet közösségében, mert túl hideg/meleg van, esik az eső, korán/későn kezdődik az alkalom, pont egy kicsit ellazultunk – szintén döntést hozunk afelől, hogy minden más fontosabb, mint az Isten közelsége. Gondoltál már arra, hogy minden egyes egyházi alkalom, amit visszautasítunk, az pont olyan kegyetlen visszautasítása a kéredezhető jézusi kopogtatásnak, mint amit a betlehemi fogadósnál elítélünk?!

Ebben az évben legyen másképp! Boldog új életet kívánunk!

Kis Lucia

Felemelő délutánok

(Befejezés a 9. oldalról)

ni. A bizonyágtételre és az Igére ráfelelve még hangosabb éneknek örülhetett Az, aki méltó a dicséretre.

Az ifjúsági délután nemcsak a fiatalokat, hanem az anyukákat, nagymamákat is „megmozgatta”, mi pedig köszönjük a finom süteményeket és a forró teát. A sütemények végigkóstolására, az ismerkedésre, a beszélgetésre is szakítottunk időt, mialatt az érdeklődők bibliai Igével feliratozott Fireszpólokát, -bögréket és -tollakat vásárolhattak, támogatva ezzel szervezetünk munkáját.

Miután a résztvevők lelkileg-testileg jóllaktak, csoportokba rendeződve mérhették össze bibliai és általános műveltségüket a *Legyen Ön is misszionárius!* vetélkedőn. Három segítség (a telefonos – a jelenlévő lelkészek –, a felező és a közönség) könnyítette a játékot. A győztes kihirdetése után a csoportokban az igei üzenettel kapcsolatos kérdésekről, véleményekről, bizonyosságokról hallhattunk.

Sokan értékelték pozitívan az ifjúsági találkozót, de ez nem emberi érdem, hanem a mi mindenható Istenünk *fel-emelő* kegyelme.

Külön megemlíteném a rimaszombati Tompa Mihály Református Gimnáziumban tett szolgálatunkat, ahol a

diákokkal egy rövid délutáni alkalmon vehettünk részt, a tékozló fiú példázatát felidézve.

Köszönjük mindenkinek, aki jelenlétével, imádsággal, szolgálattal, a helyszín biztosításával vagy bármilyen formában hozzájárult a *felemelő délutánok* megszervezéséhez. Az Úr áldja meg életüket! Hisszük, hogy ezek a találkozók mindannyiunk épülésére voltak s azok, akik eljöttek, az Ige biztatásával keresik a gyülekezetekbe való szolgálat, ragyogás lehetőségét.

Kiss Miklós

A világban mindenkire rá van bízva valami. Valami nagyon fontos, amivel el kell jutni az Üveghegy elé, s aki az Üveghegy elé akar jutni, annak ismernie kell testvérét, anyját, nagyapját, tudnia kell, hogy az Üveghegy vára mindenki előtt nyitva áll, csak szeretet és tiszta szív kell hozzá.

(Lázár Ervin)

*

Fenti útbaigazításával búcsúzunk a nagy mesélőtől, és reméljük, hogy vidékünkön sok olyan gyermek születik még, aki érteni fogja lenyűgöző szépségű meséit.

Megtérés

Komáromban történt, hogy egy szüleitől elhanyagolt lány megszökött a nevelőotthonból. A szökése után ellopott egy retikült, amelyben nemcsak pénzt és iratokat, hanem egy kis könyvet: egy Bibliát is talált. Kinyitotta és a szemébe ötlött az oldal alján az írás: „Ne lopj” (2Móz 20,15).

Meglepetésében gyorsan becsukta a könyvet, és mással kezdett el foglalkozni. De nem tudta kiverni a fejéből a dolgot, és ismét elővette a fekete kötésű könyvet. Újra lapozgatni kezdte, és ismét ott állt meg a szeme, hogy: „Ne lopjatok, ne hazudjatok és senki se csalja meg honfitársát!” (3Móz 19, 11). Teljesen megdöbben. Szinte tehetetlenül, földbe gyökerezett lábbal állt, és csak nézte az elolvasott szavakat. Átgondolta egész addigi életét. És történt vele valami. Amikor újra képes volt megmozdulni, már tudta, hogy mit fog tenni. Az iratokban talált cím alapján visszavitte a táskát a tartalmával együtt a tulajdonosnak. Bocsánatot kért tőle, és elmondta neki, hogy mi történt vele. A megbocsátás örömeivel a szívében visszament az intézetbe.

A korábban vadóc leány teljesen megváltozott. Hátat fordított addigi életének, és egy keresztyén gyülekezet tagjaként, Isten segítségével új életet kezdett. Rájött, hogy ő olyan fontos volt a Mindenható számára, hogy Isten Fia érte és helyette elszenvettede a bűntetést. Szívéig engedte azt az igazságot, hogy Isten minden bűnét megbocsátotta, így tiszta lappal indulhatott tovább. Tudta azt is, hogy nem teheti meg nem történtté az addigi bűneit, de segítséget és esélyt kapott arra, hogy még idejében megváltozzon, úgy éljen, ahogy azt Isten szeretné.

Nehéz felismerni a bűneinket, szembesülni a hibáinkkal, hiszen a körülöttünk élőket látva sokszor úgy érezzük, hogy mások még rosszabbak, mint mi. De ha nem másokhoz hasonlítjuk magunkat, hanem elfogadjuk az Úr Jézus váltságát, akkor úgy kellene élnünk, ahogyan Pál apostol a Filippi levélben kéri: „Zúgolódás és vonakodás nélkül tegyetek mindent, hogy feddhetetlenek és romlatlanok legyetek, Isten hibátlan gyermekei az elfordult és elfajult nemzedékben, akik között ragyogtok, mint csillagok a világban” (Fil 2,14–15).

Somogyi Laura

Egyházunk Zsinati Elnöksége a 2006. november 29-én Komáromban megtartott 27. ülésén az alábbi közérdekű határozatokat hozta:

– Jóváhagyta a 26. ülés jegyzőkönyvét, és tudomásul vette az előző ülés határozatainak kiértékeléséről szóló jelentést.

– Levélben megszólítja a Csehtestvér Egyház elnökségét, lehetséges lenne-e, hogy a Prágai Magyar Református Missziós Egyházközség lelkésze a Csehtestvér Egyház alkalmazásában állna. A Zsinati Elnökség a Cseh Köztársaság Kulturális Minisztériumánál kérvényezni fogja a református egyház bejegyzését a Cseh Köztársaságban.

– Lelkészeink munkaviszonya – összhangban az egyházunk alkotmányában foglaltakkal – 70. életévük betöltése hónapjának utolsó napján megszűnik.

– Jóváhagyta, hogy az egyházunk gondozásában most megjelent szlovák imádságoskönyv ára 130,- korona lesz. Jóváhagyta, hogy egyházunk a 2007. évre A2-es méretű református falinaptárt adjon ki a 2000 példányban. A naptár árát 10,- koronában határozta meg. Jóváhagyta, hogy egyházunk a 2007. évre 2000 példányban útmutatót adjon ki a napi ige jobb megértéséhez. Az árát 50,- koronában határozta meg.

– Jóváhagyta, hogy – amennyiben anyagi helyzetünk megengedi – egyhá-

zunk kiadja a Jónás könyve és Nehémiás könyve alapján írt prédikációsgyűjteményt magyar nyelven, valamint a *Call upon me* című kiadványt szlovákul.

– Jóváhagyólag tudomásul vette a Szociális Biztosító által a Zsinati Elnökség Gazdasági Osztályán végzett ellenőrzés pozitív eredményét.

– Tudomásul vette az Erdélyi Géza püspök ausztráliai szolgálati útjáról szóló jelentést.

– 2500,- korona vissza nem térítendő támogatást hagyott jóvá a közoktatási alap terhére a Tompa Mihály Református Gimnáziumnak propagációs anyag elkészítésére.

– Megbízta Ján Semjan püspökkel, hogy állítsa össze egyházunk temetkezési liturgiáját.

– A Gustav-Adolf-Werk segélyszervezet megalakulásának 175. évfordulója alkalmából gyűjtést hirdet. Az egyházközségek kötelesek a 2007. október 31-i istentisztelet perselypénzét az esperesi hivatalok útján befizetni egyházunk folyószámlájára. A gyűjtésből befolyt összeget egyházunk teljes egészében átutalja a GAW 2007. évi projektkatalógusának támogatására. Amennyiben a gyűjtésből befolyt összeg nem éri el az 1750 eurót, egyházunk azt a missziói alpból kívánja kiegészíteni.

– A 2007. évi ökumenikus imahétből befolyt perselyadomány terhére még idén átutal 600,- eurót a HEKS segélyszervezetnek, mégpedig a szervezet megalakulása 60. évfordulója kapcsán.

– Tudomásul vette Vincze Árpád zsinati tanácsos beszámolóját a Tompa Mihály Református Gimnáziumban 2006. május 1. és október 31. között végzett vezető lelkészi tevékenységéről.

– 2007. január 1-től komáromi segédlelkészként alkalmazza Lami Alexandrát. Felügyelő lelkésze Fazekasné Tamás Zsuzsanna.

– Jóváhagyólag tudomásul vette a Tompa Mihály Református Gimnáziumnak a 2005/2006-os tanévről szóló jelentését.

– A Magyar Reformátusok Világszövetségének és a Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinatának a Magyar Református Egyház eredeti egysége helyreállítása tárgyában tett közös indítványát támogatólag tudomásul vette, és a Zsinati Tanács elé terjeszti.

– Tudomásul vette, hogy Fekete Vince főgondnok részt vett a Pozsonyi Református Egyházmegye közgyűlésén és a Magyarországi Református Egyház Zsinatának ülésén.

– Támogatólag tudomásul vette Gottfried Lochernek, a Református Világszövetség alelnökének a kettészakadt horvátországi református egyház egységesítésére irányuló törekvéseit.

– Megbízta Erdélyi Géza püspököt és Fekete Vince főgondnokot, hogy egyházunk nevében levélben köszöntsék Zán Fábrián Sándort, a Kárpátaljai Református Egyház új püspökét.

– Megbízta Erdélyi Géza püspököt és Fekete Vince főgondnokot, hogy egyházunk nevében levélben köszöntsék Szabó Sándort, az Amerikai Magyar Református Egyház új püspökét.

– A Gustav-Adolf-Werk segélyszervezet egyházunk ajánlása alapján 4000 euró támogatást irányzott elő az Alistáli Református Egyházközség számára az új iskolaépület befejezésére. A támogatás a 2007. évi projektkatalógusba kerül be, ezért legkorábban 2008-ban fogják folyósítani. A Zsinati Elnökség az iskola építésének mihamarabbi folytatása és befejezése érdekében megelőlegezi az Alistáli Református Egyházközségnek a jóváhagyott 4000,- euró támogatást, és 2007. januárjában átutalja a támogatás összegét.

A Zsinati Elnökség 28. üléséről

A Zsinati Elnökség 28., rendkívüli ülésén, amely Komáromban volt 2006. december 14-én, az alábbi közérdekű határozatok születtek:

– A Magyarországi Református Egyház elnöksége 2006. szeptember 19-én kelt levelében tájékoztatta egyházunk elnökségét, hogy a Magyarországi Református Egyház a határon túli oktatási intézmények működését, fejlesztését lehetőségeihez mérten továbbra is támogatni szeretné. A 2006. évben egészen pontosan 4 500 000,- forinttal kívánja támogatni a Szlovákiai Református Keresztyén Egyházban működő oktatási intézményeket. Egyben kérte egyházunk elnökségét, hogy a rendelkezésre álló összeget a lévai, a rimaszombati, az alistáli, a martosi, az érsekkétyi, a rozsnói és a vajáni oktatási intézmények között belátása szerint szíveskedjen elosztani. A Zsinati Elnökség a közoktatási intézmények által felterjesztett kimutatások alapján úgy határoz, hogy a Magyar-

országi Református Egyház által közoktatási intézményeink támogatására nyújtott 611 550,- szlovák koronát az egyes intézmények között a következőképpen osztja el: Lévai Egyházi Gimnázium: 80 000,- korona, Rimaszombati Tompa Mihály Református Gimnázium: 148 275,- korona, Alistáli Református Egyházi Alapiskola: 158 275,- korona, Martosi Református Egyházi Alapiskola: 50 000,- korona, Érsekkétyi Református Egyházi Alapiskola és Óvoda: 40 000,- korona, Rozsnói Református Egyházi Alapiskola: 95 000,- korona, Vajáni Református Egyházi Alapiskola: 40 000,- korona. A támogatás felhasználásáról az egyes közoktatási intézményeknek legkésőbb 2007. január 10-ig írásos jelentést kell tenniük a Zsinati Irodának.

– A Zsinati Elnökség egyházunk operatív alapjának terhére 7000,- korona vissza nem fizetendő támogatást hagyott jóvá a református lelképásztorok futballcsapata számára vásárolt mezek árának részleges fedezésére.

A Magyar Reformátusok V. Világtalálkozója felvidéki utórendezvényeként került sor Bátorkeszin október 28-a és 31-e között – első alkalommal – a Bátorkeszi István Napokra. A gyülekezet presbitériuma és a bátorkeszi Alap Polgári Társulás dombormű állításával és többnapos ünnepi rendezvénysorozattal kívánt méltó emléket állítani a község szülöttje, Bátorkeszi István gályarab-prédikátor emlékének, szabadulásának 330. évfordulójára alkalmából.

Az első napon templomszentelő istentisztelet volt az 1785-ben épült és mára teljesen felújított református templomban, ahol Isten ígését dr. Erdélyi Géza püspök hirdette. A 122. zsoltár alapján többek között elmondta, hogy „*ez a teljesen és szépen megújult bátorkeszi templom is azt hirdeti, hogy ti, testvéreim, egyben tartjátok és ragaszkodtok az Istenbe vetett hit bizonyosságához, tulajdonotokhoz*”. Az ünnepi istentiszteletet a gyülekezet kórusának szolgálata tette még meghittebbé, Szalay Katalin okleveles kántor vezetésével, amit Czinke Zsolt helybeli lelkipásztor beszámolója követett a templom felújításáról.

Czinkéné Szabó Tímea beosztott lelkész mondott köszönetet mindazoknak, akik segítették ezt a hatalmas munkát, mely közel kétfélmillió koronás beruházás volt. A bátorkeszi hívek közadakozásán, a Zsinati Elnökség, a szlovák kormány, az Illyés Közalapítvány és a vállalkozók támogatásán túl a legnagyobb segítséget

Bátorkeszi Hálaadás és emlékezés

Bátorkeszi Község Önkormányzata nyújtotta.

Gáspár Péter szobrászművész Bátorkeszi István emlékére készített domborművének a leleplezése és megkoszorúzása előtt Niederhoffer Zoltán veszprémi lelkipásztor mondott ünnepi köszöntőt, aki a hitvalló előd életét és munkáját méltatta az ige tükrében. A domborművet Czinke Zsolt lelkipásztor és Dolník Tibor, az Alap Polgári Társulás elnöke leplezte le. Tompa Mihály *A golyóhoz* című megzenésített versét Zsapka Attila előadóművész tolmácsolta.

Másnap egyháztörténeti konferenciával folytatódott az ünnepi megemlékezés. A konferencia nyitó áhítatával Závodi Zsuzsanna veszprémi lelkipásztor szolgált. Őt követte Écsi Gyöngyi előadóművész, hetényi lelkipásztor, aki Szenczi Molnár Albert zsoltárfordításainak 400. évfordulója kapcsán szolt a gyülekezethez és adott ízelítőt a zsoltárok csodálatos sokszínűségéből és gazdagságából.

Dr. Hodossy Lajos veszprémi presbiter a tudós ember precizitásával mutatta be Bátorkeszi István életét és munkásságát, akiről elmondta, hogy 1640-ben született Bátorkeszin és 1669-től veszprémi prédikátorként jegyzi a történelem. Innen idézik a pozsonyi törvényt az elé 1674-ben. A berencsi vár börtönébe került, ahonnan 42 társával együtt

Triesztbe indult, majd innen Nápolyba, ahol is gályára került. 1676. február 11-ig tartott megaláztatása, amikor is de Ruyter holland tengernagynak köszönhetően szabadult meg 25 társával együtt. 1679-ben újra Veszprém, majd Tihany prédikátora, ahol 1692 táján érte a halál.

A hétfői nap folyamán rendhagyó hit-tanórákra került sor. Reggel a református templomban a helyi Magán Kereskedelmi Akadémia és Szakmunkásképző mintegy 80 diákja hallgatta Tóth Kása István lelkipásztort, a budapesti Református Pedagógiai Intézet munkatársát. Majd a Kováts József Magyar Tannyelvű Alapiskolában elevenedtek meg a gyászévtized, a pozsonyi vértörvényszék, ill. a gályarabság éve.

A reformáció napján ünnepi istentisztelettel és koncerttel zárult a rendezvénysorozat. Az alkalmon dr. Szűcs Zoltán, az Amerikai Magyar Református Egyház nyugalmazott püspöke tolmácsolta az evangéliumot. A Firesz kórus pedig Süll Kinga karnagy vezetésével szolgált a felújított templomban.

A rendezvény valamennyi napja a Nemzeti imádság éneklésével fejeződött be, majd a presbitérium és a református nőszövetség tagjainak köszönhetően állófogadás volt a templomkertben és a parókia udvarán felállított sátrak alatt. A Bátorkeszi István Napok védnökei az összetartozás jegyében dr. Erdélyi Géza, a Szlovákiai Református Keresztény Egyház, valamint dr. Márkus Mihály, a Dunántúli Református Egyházkerület püspökei voltak.

Bátorkeszi István sárospataki diák volt, neve ott áll azon az emléktáblán, mely az ősi kollégium falán található. Veszprémi prédikátorként idézték a pozsonyi vértörvényszék elé, erre a veszprémi református templom falán elhelyezett emléktábla figyelmeztet; megvándolt és halálra ítélt prédikátorként Berencs várában raboskodott, ahol szintén tábla őrzi az emlékét; és azon az emlékoszlopon is megörökítették a nevét, amely a debreceni Nagytemplom kertjében áll.

Istennek legyen hála, immár a szülőfalu református templomának falán is ott van a dombormű, mely örök jelként figyelmeztet: „*Boldogok, akiket az igazságért üldöznek, mert ők a mennyek országa*” (Mt 5,10).

Cz. Zs.

A dombormű leleplezésének pillanata

Körtvélyes Egy kis gyülekezet élni akar

Az egykor dicső, de küzdelmes múlttal rendelkező körtvélyesi gyülekezet életében emlékezetes dátumnak tekinthető 2006. október 22-e. Ekkor búcsúztatta ugyanis szeretett beszolgáló lelkészét, **Gyüre Zoltánt**, aki két éven át szolgálta híuen az Urat a körtvélyesi református közösség élén. Már pár heti szolgálat után szívébe zárta a gyülekezetet, és egyre többen jelentek meg igehirdetéseink katolikus testvéreink is. Őket is megfogta közhírhely, tartalmas igehirdetése és közvetlen, emberséges, alázatot sugárzó jelleme.

Az Úr akaratóból a körülmények úgy látszanak alakulni, hogy ez a lelkészi jellem folytonos lesz gyülekezetünkben, mert ugyanezen a napon lépett lelkészi szolgálatba **Szuhay György** ifjú lelkész. Az első benyomások és az azóta eltelt idő igazolni látszik a gyülekezet elvárásait, miszerint méltó utódja lesz Zoli bácsinak, aki tudásával, tapasztalatával, erkölcsi jellemével magasra tette a mércét.

Őszintén reméljük, hogy ifjú lelkészünk hosszú, eredményekben gazdag időt fog eltölteni közöttünk. Hasonlóan, mint egykori lelkészünk, **Rákay Sándor**, aki szintén harmincévesen érkezett falunkba és harmincnégy éven át szolgálta e kis gyülekezetet. Szolgálati ideje alatt kétszer felújítva a templom, épült újjá a parókia s lett parkosítva annak udvara, így vált a széles vidék legszebb parókiájává.

Istenbe vetett bizalommal reméljük, hogy ifjú lelkészünk mind hitéleti, mind pedig közösségi tevékenységével, személyes jó példával, jellemes emberi tartást felmutatva összefogja a kissé elrévedt, de különben jólelkű körtvélyesieket, akik életében talán újra megelevenedhet az ősök töretlen Istenbe vetett hite.

Kívánunk hozzá Istentől való lelkierőt és kitartást!

Sebő Gyula

Pozsony Köszöntés kitüntetés alkalmából

2006. október 31-én megtiszteltetés érte a pozsonyi református gyülekezetet. Ezen a napon ugyanis Budapesten átadták az idei Károli Gáspár-díjakat. A kiválasztottak egyike (Cseri Kálmán és Tóth-Máté Miklós mellett) lelképásztorunk, **Peres Imre** volt.

Ezt az elismerést évente három olyan személynek ítéli oda Magyarország Oktatási és Kulturális Minisztériuma, akik a biblikus tudományok kiemelkedő művelőinek számíthatnak, illetve akik sokat tettek a magyar líra és próza nyelvének megújításáért. Az idei díjakat **Arató Gergely** államtitkár adta át a budapesti Károlyi-palotában.

Ebből az alkalomból november 5-én a vasárnapi istentisztelet keretében a pozsonyi gyülekezet is köszöntötte lelképásztorát. A gratuláció mellett elhangzott Peres Imre szakmai életrajzának és munkásságának rövid összefoglalása is: elsősorban újszövetségi teológiával, a hellenisztikus vallásokkal, antik görög szövegekkel, androgógiával, katechetikával és keresztyén pedagógiával foglalkozik.

A gyülekezet a virágcsokor átadásához a 134. zsoltár 3. versének eléneklésével csatlakozott. A díjhoz, amely megtiszteltetés nemcsak gyülekezetünknek, hanem a komáromi egyetemnek és egyházunknak is, még egyszer gratulálunk, és Isten áldását kérjük lelképásztorunk további életére és munkásságára.

Egry Márta

Komárom Jelek a térben

A fenti címmel rendezett 2006. október 27-én tudományos tanácskozást a Fórum Kisebbségkutató Intézet komáromi Etnológia Központja és a Selye János Egyetem. Elterjedt közép-európai jelenség, hogy egyes népcsoportok az általuk lakott területet szimbolikus (nemzeti, vallási) jelekkel jelölik meg; idevágó kutatási eredményeiket ismertették a szakemberek.

A bevezető előadást **Verebélyi Kincső** tartotta, aki rámutatott: a kultusztervek a közösségépítést is szolgálják. **Liszka József** vendégelőadóként a szakrális kisémlékek közép-európai kutatási eredményeiről számolt be. Ugyanezt tette **Grynaeus Tamás** magyarországi, **Bódi Erzsébet** pedig lengyelországi vonatkozásban. **Silling István** a vajdasági pravoszláv szentkutakról (vodicákról) adott elő. **Klamár Zoltán** a magyarkanizsai katolikusok és ortodoxok szakrális jelölését vizsgálta. **Szarka László** a szlovákiai magyar kisebbségi emlékezet legújabb jeleit vette számba. **Pozsony Ferenc** a székelyföldi románok ez irányú „viselkedését”, míg **Dávid Áron** és **Töröcsik István** a járszági kisémlékeket vette górcső alá. **Szacsavay Éva** a bánffyhunyadi református templom térszimbolikájával foglalkozott, míg **Márkusné Vörös Hajnalka** a levéltári források hasznosításának lehetőségére irányította a figyelmet. **Perger Gyula** a kisalföldi szakrális kisémlékeken előforduló lourdes-i jelenést vizsgálta, **Székely Zoltán** pedig egy 18. századi, félbemaradt szakrális lexikonra hívta fel a figyelmet. Zárszót **Peres Imre**, az SJE Pedagógiai Karának dékánhelyettese mondott.

A konferencia végén *Állított keresztényi buzgóságul* címmel dél-szlovákiai szakrális kisémlékeket bemutató fotókiállítás nyílt az Etnológia Központ anyagából a Limes Galériában.

–akb–

Marcelháza–Madar Kóruspróba és feléneklés

Cantate Domino canticum novum! Ezekkel a szavakkal vezet fel a zsoltáros a 98. zsoltárt, és a Firesz kórus vezetősége úgy döntött, ezt a címet viseli majd a kórus második CD-je; elkészítésének gondolata már huzamosabb ideje foglalkoztatta **Süll Kinga** karnagyot. A vezetőség ezért úgy döntött, hogy a kórus következő próbáján, amelyre 2006. november 1-je és 4-e között Madarom és Marcelházán került sor, megkezdji az új hanghordozó megjelenésének az előkészítését.

Mivel egy ilyen felvétel több napot vesz igénybe, az első – előkészületi – nap után azonnal átvonultunk a madari gyülekezet templomába, ott kezdtünk hozzá a hosszú és fárasztó munkához: a darabok felénekléséhez. Egy-egy darabot természetesen többször is felénekelünk, és csak a stúdiómunkálatok során fog kiderülni, mely felvételek kerülhetnek fel az új CD-re.

A feléneklés embert próbáló munka – mind a kórus, mind a karnagy számára. A saját bőrünkön is tapasztalhattuk, hogy egyedül Isten Szentlelke és az imádság ereje volt az, ami lehetővé tette számunkra a további munkát. A feléneklés csak az első lépés volt a végső cél felé, a CD megjelenéséig még sok munka áll előttünk. Kérjük azért a testvéreket, imádságaikban gondoljanak a kórusra, és kérjék a mindenható Isten erejét és áldását azért, hogy már az első negyedévben megjelenhessen a kórus újabb bizonyágtétele.

Ficzere Tamás

Rozsnyó Jelképpel gazdagodott a gyülekezet

Kettős ünnepre virradt Rozsnyó református népe 2006. november 5-én. A gyülekezet hálaadó istentiszteleten vehette át **Pécsi L. Dániel** jelkép- és arculattervezőtől az általa készített gyülekezeti címet, és megköszönte az Úrnak a gyülekezetben tíz éve szolgáló **Molnár Árpád** lelkipásztor munkáját.

Igehirdetésében Molnár Árpád a *Józs 4,1–8* alapján kiemelte az emlékeztető jel, a zászló hasznát, amit az Úr emlékeztetőül állít a gyülekezet elé. Mire emlékeztet bennünket? A szülőföldre, Rozsnyóhoz való tartozásra, a szélesebb régi-

A címet tervező Pécsi L. Dániel

óhoz, Gömörországhoz fűződő kapcsolatainkra. De mindezeknek csak Krisztusban van jelentősége. Mert csak Krisztus

kormányzása és vezénylete alatt lehet hű keresztyén, hűséges hazafi és hagyományaihoz ragaszkodó gömori valaki.

Az ígehirdetés után Pécsi L. Dániel rámutatott, hogy nemcsak tetteiben, hanem jelképeiben is él a nemzet; a címerben igyekezett kiemelni az itt élő magyarság városához, régiójához és egyházához való hűséges viszonyulását. Ezért helyezte egymás mellé a városi címer jelképét és Gömörország bástyáját, majd föléljük a gályarabok hajóját, amely az úton levő egyház hányattatott sorsát és jelenét is szimbolizálja. Mindezt átfogja a templomban lévő vezéregye: Az Isten szeretet.

Ezután következett a zászló megáldása, majd a zászlóánya – akinek szerepét **özv. Újpál Árpádné**, az egykori helybeli lelkész özvegye vállalta – rátűzte az ünnepi szalagot. Köszöntőjében kiemelte családja rozsnyói gyökereit, hálát adott Istennek az elkészült jelképért, és kérte további áldását a gyülekezet életére.

Majd Molnár Árpádot köszöntötte az ünnepi gyülekezet. Először szolgatársa, **Drenkó Zoltán** méltatta a gyülekezetben végzett tízéves szolgálatát: hangsúlyozta

Kardos Ferenc köszönti Molnár Árpádot a lelkipásztor alázatos, csendes, mindenre kiterjedő figyelmű, megértő magatartását és Isten ígében alapuló személyiségét. **Drága László** és **Simon János** gondnokok elmondták, hogy bizony nehéz időszakban kellett a munkát elkezdni, de a gyülekezet az utóbbi tíz évben Isten kegyelméből létrehozott egy alapiskolát és testvéri közösséggé kovácsolódott. **Kardos Ferenc** polgármester az ünnepeltnek átadta a város elismerő oklevelét, mivel sokat tett a város és a gyülekezet együttműködéséért. Végül a városban tevékenykedő magyar szervezetek köszönték meg egy-egy virágcsokorral a jubiláns áldozatos munkáját.

Molnár Árpád az emberi ünneplést tapintatosan elhárítva Istennek adott hálát az elvégzett közös munkáért és a munkatársakért. Hálaadásunk a Himmusz eléneklésével ért véget.

Buza Zsolt

Gellér Emlékoszlop figyelmeztet a múltra és a jövőre

2006. november 12-én a Gelléri és Bogyai Református Társegyházközség temploma építésének 220. évfordulóján emlékoszlop állításával emlékezett az 1848/49-es forradalomra és szabadságharcra, illetve az 1956-os forradalomra.

Az ünnepi ígehirdető **Fodor Ferenc** nagykőrösi lelkipásztor volt, aki az *Ez 37,19* alapján megtartott prédikációjában hangsúlyozta: a hívő élet kérdéseket támaszt, miáltal alkalmassá válunk a bizonyágtételre. Isten felelőssé tesz bennünket hazánkért – míg be nem megyünk országába. **Tóth Mihály** helybeli lelkipásztor a gyülekezet történetének ismertetése során fájdalommal említette, hogy az iskola megszűnt, nincsenek lámpások; az emlékezés viszont felhívja a figyelmet a múltra és a jövőre. A 410 cm magas emlékoszlop, amely három-négy hónap alatt elkészült, de a fejében már tíz éve épült, 48 kőből állt össze (belőlük csupán tízet kellett megvenni). Vigyázzunk rá, üzenete van és figyelmeztet – hangsúlyozta az ötletgazda és a kivitelezésből tevőlegesen is nagy részt vállaló lelkipásztor.

Szenássy Zoltán ny. komáromi történelemtanár az 1848/49-es honvédek emlékére elmondott ünnepi beszédében rámutatott: gazdagok vagyunk – áldozatban, majd felszólított: kis hazánkat, a Csallóközt tíz körömmel kell védenünk. **Szűcs Zoltán** ipolypásztói születésű ny. amerikai püspök, akit „csak” életfogytiglanra ítélték, egykori kollégája, Gulyás Lajos, a kisújfalui születésű és lelkészi

Tóth Mihály

pályáját Gelléren kezdő 56-os mártír emlékét idézte meg beszédében. Az istentisztelet végén, amelyet a Fíresz kamarakórusának és **Vargha Balázs** teológusnak az énekszolgálata is gazdagított, **Lőrincz Ildikó** elszavalta Illyés Gyula *Egy mondat a zsarnokságról* című versét.

Nemzeti imádságunk eléneklése után (már sötétben) került sor a monumentális emlékoszlop ünnepélyes leleplezésére és megkoszorúzására. A négy oldalára került feliratok rögzítik a templomépítés tényét, Gulyás Lajos mártírságát, Pápai Dávid bogyai és Varga István alsógelléri honvédek halálának dátumát, illetve (egyidejűleg vissza- és előretétekintésként) a község alapításának (1258) közzelgő 750. évfordulójára is utalnak.

–kis–

2006. november 18-án hálaadó istentiszteletre hívta a Gömörszék Református Egyházközség templomának harangja az ünneplő közösséget. E szép és emlékeztető alkalmon két kerek évfordulóról is megemlékezünk.

A műemlék templom értékes orgonáját éppen száz évvel ezelőtt készítették a helybeli hívek, akik azóta a segítségével dicsérik és dicsőítik Istent énekszóban. Megemlékezve az elmúlt száz esztendő történelmi eseményeiről, abban is Isten megtartó kegyelmének a munkáját láthatjuk, hogy „*annyi balszerencse és oly*

Gömörszékáros Kettős jubileum

sok vizály után”, sőt mindezek ellenére is sikerült e perifériára szorult gyülekezetnek megtartania értékes templomát és hangszerét.

Hálát adhattunk azért is, hogy a mindenható Isten harminc évvel ezelőtt olyan lelkipásztort rendelt az itteni gyülekezetek élére **Tóth László** személyében, aki családjá segítségével és támogatásával töretlen hittel és nagy szeretettel igyekezett és igyekszik erősíteni a rábízottakat.

Az ünnepi alkalmon **Nagy Ákos** hanvai lelkipásztor hirdette az Igét, az orgonát pedig **Bellai Zoltán** orgonaművész szolgáltatta meg. Tóth Lászlót **Ibos Dezső** nyugalmazott lelkész és a helybeli gondnok is köszöntötte, majd a gömörszékárosi református ifjúsági énekkar örvendeztette meg a lelkipásztort és mindannyiunkat szép énekével.

Nemzeti imádságunk eléneklése után a gyülekezeti teremben folytatódott az

Bellai Zoltán és Tóth László

ünnepi alkalom, ahol **Ibos Dezsőnek** Bocskai Istvánról, **Balajti Lajos** tanárnak pedig az 1956-os forradalomról szóló előadásával gazdagodhattunk.

Nagyné Révész Andrea

Vály-völgy Adventi hetek a hegyek között

Gömörország egyik legszebb völgyében, a Vály-völgyben sok gyermek készült szívének örömeivel advent idején. Szívük megtelt a készülődéssel, az örömszerzés reményével, amit szerettek volna átadni a hat kis falu minden lakójának. Ezért is készült el az a meghívó (melyet a hittanos gyermekek kézbesítettek a családok számára), amely hirdette, hogy mire készülünk az adventi hetek alatt.

Az első adventi vasárnapon egy presbiter gyermekei, **Pál Katalin** és **Gergő** gitárjátékkal és gyönyörű énekekkel tettek bizonyosságot Jézus Krisztusba vetett

hitükéről és szeretetükéről. A hittanos gyerekek az adventi koszorút körülállva, a négy gyertya „történetét” adták elő a békéről, hitről, reményről és szeretetről, majd szépen énekeltek.

A második adventi vasárnapon **Gecse Attila** miskolci református lelkipásztor szolgált gyülekezeteinkben, illetve a Jerikó fúvós együttes csodaszép muzsikája csendült fel templomainkban: középkori dallamok, adventi és karácsonyi énekek, amelyek némelyikébe a gyülekezet is bekapcsolódott.

Advent harmadik vasárnapján gyülekezeteink lelkipásztora, **Molnár Miklós** hirdette Isten ígését. Ezt követte a tornaljai Csevadok mellett működő Andante vegyes kórus előadása. Ahogyan templomunk minden részét betöltötte a gyönyörű, csengő hang, úgy telt meg mindannyiunk szíve örömmel és csodálattal az énekek hallatán. Jutulomképpen a lelkipásztor invitálására a kórus és gyülekezet együtt töltött egy szép délutánt a szép környezetű fel-

sővályi Kalas családi farmon, ahol gyülekezetünk asszonyai finomságokkal vártak mindenkit.

Advent negyedik vasárnapja elsősorban a szószéket és az úrasztalát körülülő gyermekeké volt. Templomaink szépen megteltek, a falvak apraja-nagyja együtt hallgatta Isten örömeit, amit **Molnárné Miklós Malvína** hirdetett. Majd a gyermekek egy cipészmeister történetét, karácsonyát mutatták be Isten Igéjén keresztül. Zongorán játszott a nyolcéves **Máté Tünde Orsolya**, a kilencéves **Varga Barbara** pedig karácsonyi énekeket énekelt a gyülekezet nagy örömeire. És bár a gyerekek szépen énekeltek, imádkoztak és sok ajándékot készítettek szeretteiknek, a legszebb ajándék a szívük ajándéka volt: a szeretet.

Nemcsak a gyerekek készülődtek izgottan a szentestére, hanem a bibliakörre járók is, hiszen mint felsővályi református énekkar mutatkoztak be két szép énekkel, példát mutatva gyülekezetünk fiataljai előtt is. Az istentisztelet végén következett a várva várt ajándékozás: előbb a hittanos gyermekek kaptak ajándékot, majd ők ajándékoztak maguk készítette mézeskalács szívet mindenkinek, hogy így is vigyék tovább az örömeiket Jézus Krisztus születéséről.

Jó volt együtt lenni, beszélgetni és közösen készülni. Mindezért egyedül Istené a dicsőség!

Molnárné Miklós Malvína

A mézeskalács szívek készítése közben

A Timóteus-ház javítása

Hálát adunk Istennek, hogy 2006. július 10-én elkezdődtek a komáromi Timóteus-ház rekonstrukciós munkálatai. Az Egyetemes Egyházunk által is kiemelt módon kezelt építkezésen elsősorban az épülethez kellett „hozzáférni”. A gazdátlanul hagyott épületet az esztendő alatt hajléktalanok és illetéktelen személyek egyrészt rongálták, másrészt szeméttel hordták tele. Az első teendő a szemét eltakarítása volt, amit gyülekeztünk férfi tagjai júliusban elvégeztek.

A munkálatok a majdnem összeomló tetőzet lebontásával kezdődtek, majd a beszakadt felső és alsó mennyezet lebontásával folytatódtak. Azon igyekeztünk, hogy az esztendő végére legalább a felső mennyezet elkészüljön és letakarjuk, hogy a téli csapadék ne okozzon károkat.

Bár nagyon sok támogatás érkezett mind a gyülekezet, mind a Timóteus nonprofit szervezet számlájára, sajnos az eddig elvégzett munkákat sem tudtuk fedezni. Csak az építést vezető vállalkozó jóindulatának köszönhetjük, hogy az elvégzett munka kb. 50 százalékát majd csak az új esztendőben térítjük meg.

A 2006-ban befolyt adományok összege 892 241 korona volt (adományokból 255 440 korona; az adó 2%-ából 188 963 korona; az SZRKE-n keresztül a magyarországi Egyházi és Kulturális Alaptól 322 722 korona; Komárom Város Önkormányzatától pedig 125 116 korona). Az eddigi kiadások már kifizetett összege – beleértve a tervdokumentáció költségét is – 1 435 343 korona.

Ezúton szeretnénk megköszönni mindazok támogatását, akik adójuk 2%-val segítették munkánkat. Amennyiben jónak látják, hogy támogassanak bennünket azon igyekezetünkben, hogy a régi Timóteus-palota egyházunk szeretetszolgálatára kiépülő láncolatát erősítve idősek otthonaként szolgáljon, kérjük, ebben az esztendőben is szánják oda adójuk 2%-át és adományaikat. A támogatást a következő címen és számlán fogadjuk: **Timoteus n. o., Jókaiho 34, 945 01 Komárno, IČO: 37970836, számlaszám: 2620847156/1100.**

A látványterv is segít abban, hogy mindig új reménységgel fogjunk a munkához, ismerve az Igét: „*Azért szerelmes atyámfiai erősen álljatok, mozgathatatlanul, buzgólkodván az Úrnak dolgában mindenkor; tudván, hogy a ti munkátok nem hiábavaló az Úrban*” (1Kor 15,58).

Fazekas László

■ Fazekas László püspökhelyettes a perbetei gyülekezet felkérésére november utolsó előtti hetében a perbetei református templomban evangelizációs istentiszteletet tartott a kapernaumi százados története alapján (Lk 7,1–10).

■ 2006. december 1-jén Rozsnyón hálaadó istentiszteletet tartottak a református alapiskola megalakulásának 10. évfordulója alkalmából.

■ Az Erdélyi Református Egyházkerület közgyűlése 2006. december 8-án újválasztotta tisztségébe Pap Géza püspököt, Kató Béla püspökhelyettest és Ötvös József generális direktort. A hat főgondnokjelölt közül Tonk Istvánt, Fazekas Sándort és Geréb Pétert választották meg.

■ 2006. december 18-án Budapesten Sólyom László köztársasági elnök, majd Szili Katalin, az Országgyűlés elnöke fogadta a határon túli magyar egyházi vezetőket, köztük Erdélyi Gézát.

Pályázat

A Szlovák Bibliatársulat Bizottsága pályázatot hirdet a megüresedett főtitkári állásra, melynek betöltője a társulat főállású alkalmazottja. Követelmények: főiskolai végzettség, ökumenikus beállítottság, egyházi ajánlás, angol nyelvtudás; irányítói, szervezői és menedzseri képességek és tapasztalatok.

Jelentkezni az alábbi címen lehet: **Slovenská biblická spoločnosť, Mlynská 43, P. O. Box 467, 974 01 Banská Bystrica**, telefonszám: **048/413 41 91, 0905/285 150** – Valušková asszony. Az érdeklődők részletes információkhoz juthatnak, és jelentkezési űrlapot kapnak. A megkövetelt dokumentumok benyújtási határideje: 2007. február 15.

Pályázat

A Szlovákiai Egyházak Ökumenikus Tanácsa menekültekkel való foglalkozásra koordinátort keres, akinek feladata a bósi menekülttábor látogatása, szabadidős tevékenység szervezése, nem kormányzati szervezetekkel való kapcsolat-tartás stb. Követelmények: főiskolai végzettség, angol nyelvtudás (egyéb nyelvek bírása előny), projektírási tapasztalat, a harmadik szektor ismerete, B típusú jogosítvány, számítógépes ismeretek stb.

A jelentkezést életrajzzal és egyházi ajánlással 2007. január 22-ig az alábbi címre kell küldeni: **Ekumenická rada cirkví v SR, Palisády 48, 811 06 Bratislava**; mail: auchenbach@ekumena.sk. További információkat Olga Auchenbachtól lehet kapni az alábbi telefonszámokon: **02/5464 9486, 0911/996 272.**

Hírek a gyermekotthonból

A jókai Jó Pásztor Háza gyermekei és gondozói 2006. október 29-én bemutatkozó látogatáson vettek részt az Izsapi Református Egyházközség templomban. Az igei szolgálatot az *IMóz 14,12–15* alapján Gasparez Tihamér végezte.

December 5-én este a Mikulás édeség helyett főként könyvekkel és déli gyümölcssel lepte meg a gyermekeket. Másnap Farkas Imre, Jóka község polgármestere az önkormányzat ajándékát hozta el a gyermekeknek.

December 7-én este a gyermekotthon dísztermében adventi koncertet adtak a pozsonyi konzervatórium hallgatói.

December 10-én délután a diószegi El Saddai metodista gyülekezet tagjai zenés bizonyágtétellel szolgáltak, ugyanakkor játékokkal és más ajándékokkal kedveskedtek a gyermekeknek. Ezt követően a bécsi magyar reformátusok képviselői tettek villámlátogatást a gyermekotthonban, akik ugyancsak testvéri üdvözlést és ajándékokat adtak át.

A Pátria rádió (927 és 1017 kHz-en) protestáns műsorai:

Január 21-én 8.05-kor a Világosság című egyházi műsor református félórájában Géresi Róbert abaújszina lelkipásztor az ember teremtéséről szól a hallgatókhoz. Ismétlés: másnap (hétfőn) 11 órakor.

Február 4-én 19 órától a Világosságban Domonkos Erika kassai lelkipásztor az első emberpár bűnbeeséséről elmélkedik.

Szerkesztő: Iski Ibolya

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztény Egyház hivatalos lapja. Kiadja a Zsinati Elnökség (Jókai u. 34, 945 01 Komárno). Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Dr. Erdélyi Géza

Szerkesztő: A. Kis Béla

Titkár és lapterjesztő: Kis Lucia
Előfizethető a szerkesztőség címén és a református lelkesi hivatalokban.
Előfizetési díj: egy évre 120 korona.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi:

930 10 Dolný Štál (Alistál) 386

E-mail: akisbela@ba.telecom.sk

Telefon: 031/55 90 141 (egyben fax és üzenetrögzítő is)

A kéziratokat nem őrzük meg, nem küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük jogát fenntartjuk.

Nyomdai előkészítés: A. Kis Béla

Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely

ISSN: 1335-7298

Regisztrációs szám: SÚTI 15/6